NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order Sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library Bibliothèque Nationale
AUG 31 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ® Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.38.
Üksiknumber —.50¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ® Tel. 466-0951

— ☆ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ☆ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 34 (1541) 1979 NELJAPÄEVAL, 23. AUGUSTIL — THURSDAY, AUGUST 23 XXX aastakäik

TUBA VANADEKODUS MAKSAB 10.000–15.000 DOLLARIT

Eesti Abistamiskomitee Kanadas on olnud pidevas kontaktis valitsusasutistega, et saada majanduslikku abi vanade puhkekodu ehituse läbiviimiseks, kuid see ei ole andnud tagajärgi vastavate summade puudumisel. „Meie Elule" antud informatsiooni järgi on jäänud 2 võimalust ehituse alustamiseks: 1) Müüa teatud arv tube kasutamisõigusega eluks ajaks nendele kes on majanduslikult võimelised ostma, jättes väikese arvu ruume rasskustes olevaile kaasmaalastele. Sel juhul jääks ehitus meie rahvagrupi omanduseks. 2) Kui eelmine plaan ei teostu ja osta soovijaid ei leidu küllaldaselt, tuleb astuda samme laenu saamiseks mis võib pikendada ehitusega alustamist.

Samuti võivad raskused tekkida ainult eestlaste paigutamisel puhkekodusse ja võibolla tuleb arvestada ka teiste rahvustega. Kõike seda arvesse võttes otsustas EAK juhatus esialgu selgusele jõuda kuipalju kaasmaalastest oleksid võimelised ja huvitatud korterit ostma.

EAK juhatus otsustas ehituse suuruseks esialgu kahekordse, 100 voodikohaga ehituse, kõrvalruumidega, millest oleks suurem osa üheinimese toad.

Esialgne hind üksiktoa eest oleks 10,000—15,000 dollari piirides ja 2 inimese tuba umbes $7,000 isikult. Hind oleneb ehituse kuludest mis käesoleval ajal on arvestatud 1.2 kuni 1.5 miljonit dollarit.

2) Puhkekodu on peamiselt ettenähtud „Home for the Aged" süsteemi alusel. Kavas on alguses väike osa ruume mis oleksid „Nursing Home" kava alla kuuluvad.

Vastavalt seadustele maksab valitsus abiraha ülalpidamise toetuseks ainult neile kelle ainsaks sissetulekuks on riigi poolt antav pension. See tähendab seda, et isikutel kellel on muud sissetulekut peale vanadusepensioni, tuleb oma ülalpidamise eest maksta. Kui isiku sissetulekuks on ainult pension jääb talle kasutamiseks $50,00 ja riik maksab ülalpidamise kulude vahesumma.

Esialgse eelarve järgi tuleksid ülalpidamise kulud umbes $450.00 kuni $550.00 piirides isikult. Sellega lisasissetuleku saajail tuleb vastavalt selle suurusele vahe ise maksta.

Kava kohaselt oleksid kõik ruumid 2-osalise vanni toaga (silmapesukaus ja klosett) kuna vannid oleksid eraldi ruumides ühiseks kasutamiseks.

Tubades toidu valmistamist ei ole. Toitlustus toimub söögisaalis, kuid igal korral on ühis ruum ja selles kohvi keetmise võimalus.

Valveõe tuba on ette nähtud, koos esmaabi andmise võimalusega.

Praeguse kava järgi isik, kes on sissemaksnud täie summa, saab loobumise puhul 75% tagasi siis, kui korteri kasutaja on leitud. Surma puhul on maksev sama tingimus. Pärijad saavad 75% tagasi, kui uus korterikasutaja üle võtab.

Puhkekodu on ja jääb Abistamiskomitee omandiks, korterikasutajad saavad ainult õiguse selle kasutamiseks oma eluaja jooksul. Vaheaja eest, mil korter tühi või õigused edasi müümata, intressi ei maksta tagastava summa eest.

Kõigil, kes soovivad tuba osta tuleb sissemaksuna maksta $2500.—, milline kantakse ehitusefondi ja tagasi maksmisele ei kuulu.

Ehitusplaanidega saab tutvuneda niipea kui need valmivad. Kõigile sooviavalduse esitanuile ja teistele kes seda soovivad, antakse pidevat informatsiooni.

Registreerimine ostuks tuleb teha nii kiiresti kui võimalik. On vajalik teada, kas plaanile mille EAK juhatus leidis kõige sobivama olevat, leidub küllaldaselt kaasaminejaid või tuleb sellest loobuda ja alustada uute võimaluste otsimisega ehituse alustamiseks, millega paratamatult ehituse alustamine tuleb edasi lükata kaugemasse tulevikku. Kõigil kes ostmisest huvitatud, palutakse ühendusse astuda A. Sepa, tel 421-5828 või Hans Kivi, tel. 466-4813, enne 15. septembrit. Kõigil kes varem ostusoovist avaldusel on märkinud, seda enam teha ei ole vaja.

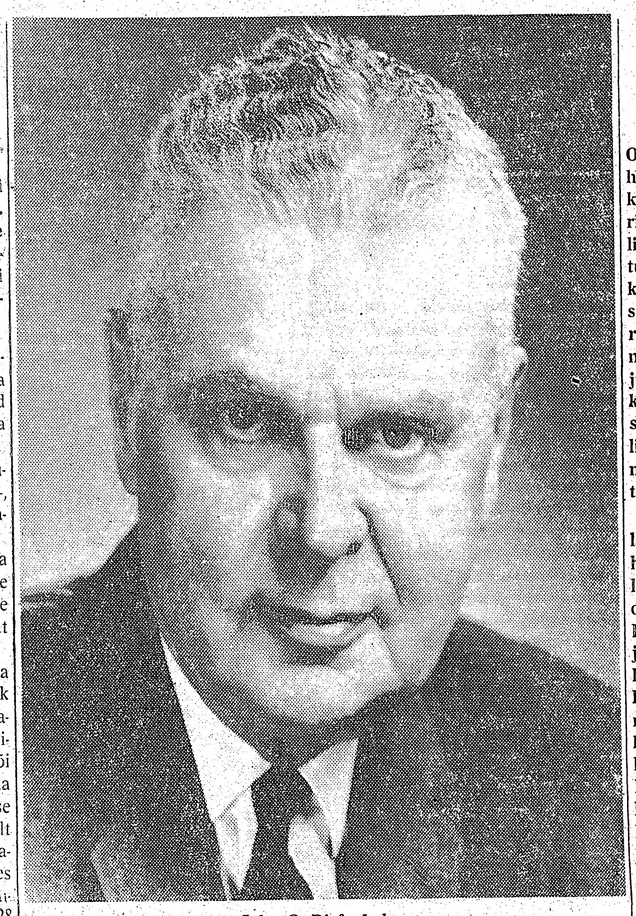

John G. Diefenbaker

KANADA RAHVAS SAATIS JOHN DIEFENBAKERI VIIMSELE TEEKONNALE

Kanada rahvas saatis John G. Diefenbakerit viimsele teekonnale. Ta oli Kanada peaminister 1957—1963, Kanada alamkoja liige 1940—1979. J. G. Diefenbaker suri järsku oma kodus möödunud neljapäeva hommikul südame ataaki tagajärjel 83-aasta vanuselt.

Ajalehed olid täis kaastundeavaldusi eesotsas Inglise kuninganna Elizabethi, Kanada Kindralkuberneri Ed. Schreyeri, peaminister J. Clarki, opositsioonijuhi P. E. Trudeault jt. J. G. Diefenbakeri põrm oli asetatud välja Ottawa Parlamendihoonesse kolmeks päevaks, kus tuhanded leinajad käisid austust avaldamas Kanada suurele riigimehele ja inimõiguste ja ikestatud rahvaste vabaduse eestvõitlejale. Ta matusetalitus toimus pühapäeval Ottawas, kus Kanada riigi ja rahva nimel ütles järelehüüde peaminister Joe Clark. Sellejärele saadeti ta põrm raudteel Ottawast oma alalisse kodukohta Saskatchewani, Saskatooni, kuhu ta maeti.

John G. Diefenbaker oli Kanada peaministrina, kauaaegse parlamendi liikmena ja riigimehena kahtlemata Kanada poliitikameheks, kel on kõige suurem panus võitluses kommunismi vastu ja ikestatud rahvaste, kuid eriti Balti rahvaste ja Eesti vabaduse eest. Ta pidas peaministrina oma kuulsa kõne Liitunud Rahvaste Organisatsioonis ja nõudis vabadust ja iseseisvust N. Liidu poolt ikestatud rahvastele ja Eestile ning teistele Balti rahvastele. Ta avaldas peaministrina Kanada õigustekirja — Bill of Rights. Ta oli Ülemaailmsetel Eesti Päevadel Torontos 1972 kõnelejaks kümnetele tuhandetele üle maailma siia kogunenud eestlastele. Eestlaste Kesknõukogu liikmetel oli palju kokkupuuteid J. G. Diefenbakeriga pikkade aastate jooksul ja eestlased koos teiste pagulasrahvastega aitasime kaasa 1957. a. tema võimuletulekul.

John Georg Diefenbaker sündis Ontarios sada aastat tagasi Saksamaalt Kanadasse asunud saksa rahvusest vanemate pojana. Ta isa oli koolijuhatajaks ja vanemad kolisid 1903 Saskatshewani, kus ta Prince Alberti väikelinnas sai oma hariduse, lõpetas ülikooli õigusteaduskonna ja teotses 20 aastat kriminaalas-

(Järg lk. 2)

Andrew Young sai hundipassi

USA esindaja Liitunud Rahvaste Organisatsioonis Andrew Young sai hundipassi. Ta astus salaja läbirääkimistesse PLO, Palestiina nn. terrori organisatsiooni esindajaga. Iisraelile oli antud lubadus, et USA ei astu enne PLO-ga läbirääkimistesse, kui PLO tunnustab Iisraeli riiki. President J. Carter oli sunnitud Iisraeli rahustamiseks A. Youngi vallandama. Viimase „pattude" register oli juba varem suur. Ta märkis avalikult, et Kuuba terroristid Aafrikas stabiliseerivad Aafrika kommunistlikkude riikide sisemist olukorda. Ta märkis, et USA-s on tuhandeid poliitilisi vange jne.

Kuid nüüd on puhkenud rasked lahkhelid USA juutide ja neegrite vahel, kes mõlemad varem olid ühes leeris. Neegrid pidasid A. Youngi oma juhiks ja õpetaja Martin Luther Kingi jr. asendajaks. Kuid tülid USA ja Iisraeli vahel pole A. Youngi vallandamisega lõppenud. USA esindaja Lähis-Idas Robert Strauss viibis Iisraelis ja nõudis, et PLO esindajad kutsutakse ka Iisraeli-Egiptuse rahuläbirääkimistele. Sellele on vastu nii Iisrael kui ka Egiptus, kuna Camp Davidi kokkuleppes ei olnud PLO kutsumisest juttu.

Jet-lennukid vesinikuküttele

Toronto Maltoni ja Montreali Mirabeli lennuväljadele kavatsetakse chitada vesiniku hoidlaid, et katsetada Trans Atlandi katsejaamadest Lockhead L-1011 jet-lennukeid, mis kasutavad kütteainena bensiini asemel vesinikku. Noranda Mines Ltd. projekteerib praegu masinaid, mis võimaldavad vesiniku eraldamist veest.

Samas märgitakse, et taolisi revolutsioonilisi katseid asetada lennukeid vesiniku, seega vee küttele sooritatakse Lääne-Saksamaal, Inglismaal, Saudi-Araabias ja Lõuna-Aafrikas. Ainult Kanadas kasutatkse vesiniku eraldamiseks veest elektroonilist meetodit, kuid seda eraldatakse ka teiste viiside abil. Asi on laboratoorsel teel lahendatud ja lennuki mootorid töötavad vesinikuga vaiksemalt kui bensiinimootorid.

Euroopa naispoliitikud

Euroopas on praegu naispeaministrite ja naisjuhtide ajastu. Hiljuti sai Inglismaa oma esimese naispeaministri nn. „raudse leedi" Margareth Thatcheri. Ka Portugal valis oma peaministriks naisdiplomaadi Marie de Lourdes Pintsailgo. Asja valitud Euroopa parlament valis oma paralmendi esimeheks juudisoost Frances Simone Veili.

LÄTLANE PÕGENES KALALAEVALT ROOTSI

STOKHOLM (EPL) — Alles nüüd saab teatavaks, et 16. juunil põgenes ühelt vene kalalaevalt 23-aastane läti kalur Juris Kalnins, kes pärast 13-tunnist viibimist pisikesel kummiparvel, päästeti Karlskrona kalapaadi „Altana" poolt. Noormees parvel oli läbimärg ja külmunud, sest vesi oli vaid 13-kraadine ja lained lõid pidevalt üle — tal oli üks jalg juba tugevasti paistetanud ja kahtlemata oodanuks teda külmetussurm kui päästmine poleks tulnud õigeaegselt.

Põgenik oli kuni siiani anonüümne, kuna ta ootas Invandrarverketi otsust asüüli küsimuses. See on talle nüüd antud, mispärast ta julges avalikkuse ette astuda.

Juris Kalnins tuleb Riiast, kus tal on järel ema, vend ja 21-aastane abikaasa Ingrid. Ta jutustab, et ta ei suutnud välja kannatada olukorda, kus ei tohi tõde välja ütelda ilma et ütleja satuks vanglasse või mentaalhaiglasse. Riias on kõigest puudus, eriti toidust.

Janis Kalnins töötas kalurikolhoosis „Salga" samanimelise kalalaeva meeskonnas. Laev teeb igal aastal sõidu kalapüügile Põhjamerre, kus viibitakse mitu kuud. Noormees planeeris ärahüppamist selle reisiga ühenduses. Kui ta laev 16. juunil Riiast väljus, oli ta salaja pardale toimetanud pisikese kummipaadi — ainult 50 sm lai ja 130 sm pikk. Kui laev 18. juunil liikus piki Rootsi rannikut enne väinadest läbisõitu, hiilis ta pärast südaööd tekile oma kummiparvega ja ekstrariietega plastkotis.

— Osa meeskonnast oli ärkvel laeva salongis — istuti lauas ja osa vaatas filmi, jutustab Juris Kalnins. Kartsin, et sulpsatust võidakse kuulda, mispärast lasksin kõigepealt ettevaatlikult vette kummi parve ja läksin siis nööri kasutades need neli meetrit mööda laevakülge alla, mis tekki lahutavad veest. Kummipaat oli vahepeal üsna kaugele läinud ja kartsin, et ma seda enam kätte ei saa. Siiski õnnestus mul selleni ujuda ja hakkasin aerutama Rootsi ranna poole, mis 30 km kaugusel ees seisis. Lained olid aga tugevad ja ma ei liikunud kuigi palju edasi. Olin arvestanud, et katan selle maa umbes kuue tunniga, kuid kogesin, et ma aiva kaugenesin rannast. Vett tuli ülé ja püüdsin kingadega paati tühjendada. Olin läbimärg ja värisesin külmast, kuigi võtsin välja oma lisariietuse plastkotist. Mõistsin, et mu elu oli tõsises ohus ...

Laevu läks mööda ja nendele, millistel ei olnud punalippu ja püüdis hüüda ja signaleerida, kuid asjata. Keegi ei pannud tähele meest kummiparvel. Alles 13. tunni pärast nägi rootsi kalapaadi „Altana" meeskond pisikest kummipaati ja ruttas appi.

Lahing vietnamlastega Texases

Texases, USA-s, tekkis suurem konflikt 120 sinna asustatud Vietnami põgeniku ja kohalike elanike vahel, kusjuures vietnamlased tapsid ühe ameeriklase. Kohalikud ameeriklased põletasid kättemaksuks vietnamlaste paadid. Ka ameeriklaste elumajadesse heideti pomme. Selle tulemuseks vangistas politsei selle vietnamlase, kes tappis ameeriklase ja ka kaks ameeriklast pandi politsei poolt trellide taha. Arvatakse, et 200.000 tuhande vietnamlase toomine USA-sse põhjustab segadusi ja rahutusi, kuna nende hulgas on rohkesti Vietkonge, kes võitlesid Indo-Hiina sõjas ameeriklaste vastu, kuid sattusid Hanoi valitsusega vastuollu. Rohkem kui 50.000 ameeriklast, nende hulgas mitmeid eestlasi, jätsid oma elu võideldes Vietkongide vastu.

Õli hind Kanadas tõuseb

Quebecis peetud provintside peaministrite konverentsil ei õnnestunud Ontario peaministri W. Davisel veenda oma ametivendi, et õli hinda ei ole vaja tõsta. Õli hinna tõstmise poolt on Alberta ja Saskatshevan, kui õli allikate omanikud. Ka Quebeci separatistlik peaminister R. Levesque taotleb koos Atlandi provintsidega hinna tõstmist.

Kõik 9 peaministrit asusid üksmeelsele seisukohale, et Quebeci provints peab jääma Kanada föderatsiooni.

Eestlaste kaastunde avaldus peaministrile J. G. Diefenbakeri surma puhul

Endise peaministri John G. Diefenbakeri surma puhul saatis Eestlaste Kesknõukogu Kanadas eesti ühiskonna nimel kaastunde avalduse peaminister Joseph Clark'ile. Saadetud telegrammis paluti peaminister J. Clark'i vastu võtta Kanada eestlaste sügav kaastunne J. G. Diefenbakeri surma puhul. Eestlastele jääb J. G. Diefenbakerist püsiv mälestus kui suurest vabaduse eest võitlejast, kes nõudis vabadust kõigile rahvastele, kaasa arvatud ikestatud Eesti, Läti ja Leedu, öeldi peaministrile saadetud kaastunde avalduses.

SOOME SALAKAUBAVEDAJAD OSTSID TALLINNAST HASHISHT

HELSINGI („Meie Elu" kaastööliselt) — Uimastusaineid on müügil ka Soome idanaabril, arvatavasti juba kauemat aega. Maksuvahenditeks on muuhulgas nahkjakid, teksaspüksid ja plastikkotid. Just nii tegid need kolm Lappeenranta linnast pärit meest, kes mõisteti äsja kinni Helsingi raekohtus.

Kaheks aastaks ja kümneks kuuks pandi trellide taha kaubanduslik esindaja 28-aastane Teuvo Heikkinen ja 26-aastane masinamontöör Jarmo Heiskanen. Kolmas mees, 1955 aastal sündinud õpilane Reijo Kilpinen on sunnitud järgmised kaks aastat ja seitse kuud vanglas veetma. Peale selle peavad nad maksma trahvi kokku 30 000 marka, andma riigile narkootilise aine müümisest saadud kasu 15 650 marka ning müügimatkadel kasutatud sõiduauto mille hind 15 000 marka.

Narkootikat ostnud isikud trahviti ja neid oli mitukümmend mitmel pool Soomet.

Esimesel reisil, mis toimus selle aasta veebruaris, olid salakaubavedajad 700 grammi hashisht ostnud Tallinnast. Soome tulid nad Leningradi kaudu Nuijamaa (Soome) läbi tollijaamast.

Järgmine ostureis korraldati aprillikuu algul ja osteti üle kahe kilogrammi hashisht Leningradist. Sealt hangitud hashishest said Soome ametivõimud haarangul kätte 1250 grammi. Uimastusaine ostuhind olnud umbes 11 Smk grammilt, siin aga müüdi see ära hinnaga 25—40 marka gramm.

COSMOPOLITAN OPERA esitab
G. Puccini ooperi
LA BOHEME
kaastegev AVO KITTASK Marcello osas
Ryersoni teatris, 43 Gerrard St. East, Toronto, 14. ja 15. septembril 1979 kell 8 õhtul.
Piletid saadaval „Meie Elu" talituses, Mt. Pleasant Rd. Pokos ja Eesti Abistamiskomitees.

JOHN DIEFENBAKER

John Diefenbaker'i poliitiline tulevärk on kustunud ning Kanada on sellevõrra igavam. Ükskõik, mida ütlevad tema poliitilised sõbrad ja vastased, oli Diefenbaker üks maagiline kuju, kes mõistmise sunnil ja kartmatuse ajel oli üks värvirikkamaid poliitikuid Kanada parlamendis, poliitilisel tribüünil ja tavalise rahva hulgas.

Teda tõmbasid inimesed ja ta tõmbas inimesi. Teda nägid sõbrad, sest ta oli kättesaadav ja teda kuulsid vastased, sest ta rääkis neile suu sisse. Ta oli kartmatu, kui ta oma inimõiguste tõekspidamised ja süüdistused N. Liidu vastu paiskas näkku Nikita Hrustshevile Ühendatud Rahvaste Organisatsioonis. Ta oli toetav, kui Kanada vähemusgrupid teda vajasid ja ilmus isiklikult kohale. Ta on mitmel korral kõnelenud ka meie rahvusgrupile Torontos ja tema sõnad ei tunginud ainult meile südameisse, vaid kostsid ka Moskvas.

Ta oli südi toetaja Inglise kroonile, kuid nagu ta oli surunud korduvalt kuninganna kätt, nii oli tema käepigistus ning tähelepanu alati ka tavalisele inimesele. Vaatlesin Diefenbakeri sisseastumist ühel vastuvõtul Ottawas, ta märkas endal pilku ja oligi käsi pikal juures. „Kirjutage minule, kui Torontosse jõuate". Kuid siis sai opositsiooni juhist peaminister ja minul oli kutse kirjutada. Diefenbaker, peaminister, vastas isikliku kirjaga.

Temal oli fenomenaalne mälu, ka nägude suhtes. Esimestel Eesti Päevadel tõttas ta peakõnelejana Toronto raekoja ette. Siis märkas ta omaaegset vestluskaaslast vastuvõtult Ottawas publiku ridades, ta nägu lõi naerule ja käsi kerkis tervituseks. Temaga oli põnev vestelda, või kas tema välkkiirete reaktsiooni ja sealsamas loodud anekdootide pärast. Sündinud 18. septembril 1895, suri Diefenbaker 16. augustil s.a. Ottawas.

Vähe on neid Kanada poliitikuid, kes nii selgelt suutnuksid mälupilti sööbida. Kandes kuus aastat peaministri rasket koormat viis Diefenbaker 203 esindajaga konservatiivide partei 1958. a. parlamenti — suurim enamus Kanada parlamendi ajaloos. Kuid juba 1962. a. konservatiivide esindus jõudis parlamendis vähemuse olukorda ja Diefenbakerist sai jälle kordselt parlamendi liige. Diefenbaker armastas oma Kanadat ja selle inimesi, kes siin on. Ta oli Kanada suurimaid patrioote, kes seda häbenematult väljendas. Ta oli alati võitluses parlamendi õiguste ja inimeste õiguste eest, kelle esindus parlament peab olema. Ta koostas ja viis parlamendis läbi ka Kanada kodanike õiguste akti — Bill of Rights, mis oma idealismi tõttu on nagu meelega unustatud järgnevate valitsuste ja bürokraatia poolt.

Diefenbaker oli individualist ja vaimse domineerimisega jõudis lahkhelideni oma valitsuses ja erakonnas. Kuigi ta oli suurimaks külgetõmbejõuks konservatiivide erakonna ridade paisumisele, kukutas seesama partei ta oma juhi kohalt. Ometi jääb Diefenbakeri teeneks konservatiivide erakonna uus tõus ja selle tulemusi naudivad nüüd hoopis nooremad mehed Ottawas. Ta murdis liberaalide hegemoonia võimu juures ja taastas jällekordselt demokraatia. Diefenbaker unistas Kanada põhjaalade arengust, kuid majanduslikud vajadused on sundinud järgnenud liberaalide valitsuse tähelepanu sinnasamasse, kuigi Diefenbakeri poliitilisi ambitsioone mainimata.

Kuid ka Diefenbaker ei suutnud võidelda poliitiliste ja majanduslike olude vastu. Tööpuudus, dollari langus suhtes USA dollariga. Võitluslennuki Avro Arrow ehituse anulleerimine pärast aastaid ja 300 miljonit dollarit investeerimisi. Kuuba kriis ja Kanada baasides olevate Bomarc missiilite aatompeadele vastuseis ning lõpuks USA vastusammud. Need asetasid Diefenbakeri valitsuse efektiivsuse küsimusmärgi ette ja konservatiivide ja Diefenbakeri tähelend hakkas vajuma.

Diefenbaker oli rahvatribuun ja väikse mehe olukorra ning õiguste eest võitleja. Ta nagu sammus mööda suurtööstusest ning iseteadvaist akadeemikuist. Ka see maksis temale kätte. Ta paisutas konversatiivide partei tema aukohale Ottawas. Võib olla masside valituna paistis silma tema individualism ka parteis, kes lõpuks seljataga organiseeritult kukutas tema. Parteile heitis sisevõitlus Diefenbakeri pärast üldsuses tugevat varju. Kuid Diefanbaker individualistina võitles valimistel edasi ja võitis, sest ta tundis endal missiooni täita olevat.

Nüüd, pärast surma, elab Diefenbaker edasi parlamendi annalides, isiklikes memuaarides, kuid veel kaua aastaid Kanada rahva südameis. Diefenbaker oli osa Kanada kujunevast ajaloost oma elutöös. Ta jääb ajalukku edasi ka pärast surma, kuigi seda peavad juba teised kirjutama.

V.

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage
TORONTO EESTI ÜHISPANGA
madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... **11¼% aastas**
Intressid arvestatakse veerandaasta viisi laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... **12% aastas**

Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

AKTUAALSEL TEEMAL

KOLMAS MAAILMASÕDA SILMAPIIRIL

Uue suure maailmasõja puhkemiseks lähemate aastate jooksul on mitmeid mõjuvaid põhjusi. Kõige tähtsam tegur selleks on tohutu hirm vabas maailmas sõjaohu ja eriti aatomsõjaohu eest, mis takistab relvastamist ja mille mõjul tehakse N. Liidule tohutu suuri järeleandmisi. Sellega muutub Moskva järjest tugevamaks ja tema mõjupiirkonnad laienevad. Kommunistlikku Venemaad ergutab uude sõjalisse konflikti Teise Maailmasõja tohutu suured võidud. Punaarmee II Maailmasõja kangelased on väljalangemas ja uued kindralid ootavad sõjalist kuulsust ja au. Kuid on ka teisi põhjusi. N. Liidus üha suureneb toitainete puudus ja ka tarbekaupade puudus sõja ettevalmistuste tõttu. Samal ajal on USA-s, Kanadas ja mujal tohutu suured viljasaagid ja see kapitalistliku maailma edukäik teeb kommunismile väga halba reklaami. Sellepärast on vajalik imede maa Ameerika praegusel kujul hävitada.

Kõige mõjuvamaks põhjuseks on vaba maailma riikide, kuid eriti ameeriklaste tohutu naiivsus N. Liidu taotluste ja eriti sõja ettevalmistuste suhtes. Ameeriklased valmistasid aatompommi ja olid esimesed, kes seda tohutu suure hävitusjõuga relva kasutasid jaapanlaste vastu Teise Maailmasõja lõpul. Nüüd on nad ise hirmul selle endapoolt valmistatud relva pärast, sest N. Liit omab praegu palju rohkem ja palju tugevama hävitusjõuga aatompomme, kui on USA arsenalis. Hirm uue sõja eest on nii suur, et tehakse oma vastasele N. Liidule kogu aeg suuri järeleandmisi, millega suurendatakse oma vastase võimsust lapselikus usus, et ega venelased alga uut sõda. Loodetakse, et vast ehk vahepeal midagi juhtub ja suur kokkupõrge jääb tulemata.

Kuid mis saab siis kui midagi ei juhtu ja juhtub lõpuks see, mida ennustatakse ja kardetakse, et N. Liit leiab enda sõjalisélt nii tugeva olevat, et annab oma aatomrelvadega esimese löögi ja purustab enamiku USA aatompommide tagavarast, nii et mõjuvat vastulööki polegi enam võimalik sooritada. See on kommunistlikkude fanaatikute, kuid eriti Punaarmee kindralite ammune unistus.

Ja nii see kordub aastast aastasse, et suure hirmu mõjul tehakse üks järeleandmine teise järele. Hirmu mõjul sõja laienemise pärast peeti Indo Hiinas ainult piiratud sõda ja see kaotati H. Kissingeri nn. Pariisi „auväärse" rahuga. Selle järele hakkasid dominod langema Angoolas, Etioopias, Afganistanis ja kõige viimati Nikaraaguas. Meenutame ainult sedagi, millise suure hirmu psühhoosi all peeti Zambias, Lusakas Commonwealthi konverentsi ja kuidas riigijuhid üksteise võidu püüdsid kommunistide administratsiooni all olevatele Aafrika diktatuuri riikidele meeldida, et hävitada Rodeesia mustade valgete piiskop Muzareva demokraatiat. Et sundida Rodeesiat Moskvast juhitud terroristide valitsuse alla.

Suur hirm valitseb USA-s ka A. Gromõko ähvarduste pärast ja ei juleta USA-le kahjulikku SALT II jätta kinnitamata. Kuid SALT II ainult legaliseerib Moskva suurt sõjamasinat ja tohutuid sõjalisi ettevalmistusi ja takistab USA-d tegemast vajalikke ettevalmistusi. See on leping millega müüakse vastasele maha õigused USA-d ja tema liitlasi kaitsta N. Liidu rünnaku vastu.

Üheks põhjuseks on veel järjest suurenev rahulolematus nooremas generatsioonis kommunistliku korra vastu N. Liidus. Noorte eest ei ole see enam mingiks saladuseks, et ajal, kui N. Liidus on toitainetest ja tarbekaupadest suur puudus. Näiteks sel suvel puudub koguni 50 miljoni tonni teravilja. Valitseb väbas maailmas ja eriti USA-s tohutu suur pillamine, sest USA nisusaaki loetakse nüüd rekordiliseks ja ei teata, mis sellega peale hakata. Kommunism, kui riigi valitsemisvorm on vananemas ja raugastumas. Ainult relvadega saab veel seda edasi viia ja levitada. Peetakse silmas ka Hiina ja USA sõprust. Eiole enam kaugel aeg, kus Hiina armee omab moodsad relvad ja juhtkonna.

N. Liidul on praegu käsil Moskva olümpiamängude näol suurprojekt oma võimsuse demonstreerimiseks. Võiks nimetada, et Berliini olümpiaad just enne II Maailmasõja puhkemist oli taoline propaganda üritus rahvussotsialistlikule Saksamaale ja Hitlerile. Hiljuti kinnitas üks Ida-Euroopast vabasse maailma alles mõni kuu tagasi ärahüpanud kommunistlik tegelane, kes töötas majanduslikul alal Ida-Euroopa maades, N. Liidus ja oli viibinud ka Eestis, et N. Liit valmistub praegu kiiresti sõja vastu ja kogub selleks igasuguseid tagavarasid. Kui ka N. Liidus räägitakse energia ja eriti õli puudusest, siis ta ütles, et see tuleb sellest, et N. Liit kogub suuri õli tagavarasid. Rumeeniast läheb rong rongi järele õli N. Liidu arvatavasti Uuralides olevasse õli hoiukohta. Välismaine rongi meeskond vahetatakse sealpool Vene piiri ja uus KGB meeskond viib õlirongi teadmata sihtkohta. Ta oli viibinud ka N. Eestis ja teadis, et põlevkivist tehtavat õli kasutatakse bensiiniks peamiselt lennukitele.

Olukord sõja algamiseks on ka eriti soodus, sest vabas maailmas valitseb energia kriis. On karta, et USA mõne aasta jooksul selle kriisi lahendab sellega, et valmistab õli aseaineid kivisöest, viljast jäätmetest ja muust materjalist. Meenub seoses sellega, et 23. augustil möödub 40 aastat Molotov-Ribbentrop paktist. Seega Teise Maailmasõja algamisest on sõdade 20-ne aastane vaheaeg kahekordselt ületatud. J. Stalin sõlmis selle pakti, et oma lepinguosalist hävitada. Hitler on hävitatud ja N. Liidu uueks lepinguosaliseks on USA oma detente ja SALT-iga, nüüd juba teises vaatuses. Hitler reetis Molotov-Ribbentropi paktiga Balti riigid, Soome ja Rumeenia väikerahvad. Detente ja SALT II eesmärk on, et uus lepinguosaline USA reedaks kommunismile väikerahvaid, nagu Kuuba, Taivani, Angoola, Etioopia, Nigaraagua jne. Venelane on oma lepinguosalised alati hävitanud.

Pühakiri ütleb, et kes mõõga tõmbab, see saab mõõga läbi hukka. On karta, et USA, kes võttis kasutusele esimesena aatompommi, võib ise selle läbi hävineda.

AJK

EESTI LIIT KANADAS 30 AASTANE

Eestlastest immigrandid Kanadas olid juba enne II Maailmasõda mitmetes kohtades asutanud kohapealsed eesti seltsid. Nii olid tegutsenud mitmed organisatsioonid Albertas ja eesti seltsid oldi asutatud Vancouveris, Winnipegis, Montrealis ning Torontos.

Põgenike juurdevool uusimmigrantidena muutis tunduvalt Kanada eestlaste arvu ja kardinaalselt ka elukutselist koostist. Kui 1949. aasta kevadel Aleksander Veiler hakkas õhutama organisatsioonide liidu asutamise ideed, siis tegutses Kanadas juba 15 kohapealset eesti seltsi. A. Veiler oli 1948. aastal oma laste kutsel asunud Rootsist Albertasse, kust ta arendas väga vilgast kirjavahetust seltsidega ja üksikisikutega.

A. Veiler kutsus kokku 26. juunil 1949. aastal St. Catharines toimunud Lõuna-Ontario suvepäevadel aktiivsemate eestlaste koosoleku, Kanada eestlaste keskorganisatsiooni asutamiseks. Sellel koosolekul valiti keskorganisatsiooni ajutine juhatus, valiti põhikirja komisjon ja määrati kindlaks organisatsiooni ülesanded, eesmärk ja struktuur. Seega tuleks seda päeva lugeda ka Liidu asutamise tähtpäevaks.

Liidu juhatuse ringkirjas 21. maist 1970 on Liidu asutamise aeg nihutatud 1950. a. sügisele, mis ei vasta ajaloolisele faktilisele dokumentatsioonile, kuna juba 24. veebruariks 1950 lõppesid ka kirjalikult hääletatud korralise juhatuse valimised ja 1949. a. sügisel oli seltside poolt võetud vastu Liidu põhikiri.

Eelpool märgitud koosolekul valiti keskorganisatsiooni ajutisse juhatusse: esimeheks A. Veiler, abiesimeesteks Joh. Soo (Toronto) ja V. Kerson (Montreal) (Lk. 249 „Eestlased Kanadas" ekslikult märgitud A. Kerson), sekretäriks S. Veidenbaum (Toronto) ja juhatuse liikmeteks A. Ekbaum (St. Catharines), I. Veskimets (London), P. Möldre (Ottawa), H. Reio (Hamilton), H. Voore (Vancouver), V. Tammets (Eckville), G. Thomasberg (Winnipeg) ja pr. Lempi Lasn (Port Arthur).

Põhikirjakomisjoni valiti: A. Veiler, A. Ekbaum ja S. Veidenbaum.

Ajutise juhatuse ja põhikirjakomisjoni ringkirjad 27. novembrist 1949. a. kinnitavad paari ajaloolist tõika. Esiteks, et uue keskorganisatsiooni nimeks on Eesti Liit Kanadas ja teiseks määritletakse ringkirjas: „Nüüd on 34 eesti seltside üldarvust Kanadas põhikirja heaks kiitnud ning ajutine juhatus võtab omale õiguse põhikirja §23 alusel põhikirja kehtimahakkamist siinkohal konstateerida." Ringkirjas on loetletud järgmised eesti seltsid: Montreal, Ottawa, Toronto, Hamilton, St. Catharines, London, Kitchener, Põhja-Ontario Eestlaste Vendlus, Kirkland-Lake, Lakehead (Port Arthur), Winnipeg, Edmonton, Medicine Valley (Eckville), Lõuna-Alberta (osakondadega Calgarys ja Lethbridges) ja Vancouver.

Loetletud 15 organisatsioonist ühinesid Liiduga 13, s.o. eemale jäid esialgu St. Catharines ja Ottawa.

Liitunud organisatsioonide esindajateks Liitu esimeses esinduskogus olid: Artur Ekbaum, Mihkel Hansen, Udo Härm, Ella Ilmjärv, Voldemar Jaaku, Harald Jõulu, Johan Järve, Artur Kaigas, Endel Kareda, Leida Kask, Arnold Kivi, August Kivisikk, Robert Kreem, Elmar Kägu, Eugen Lasn, Erik Liigand, Alfred Mätiisen, Friedrich K. Meyer, Paul Niinemets, Arnold Pille, Salme Reima, Heino Reio, Nikolai Rõuk, Raymund Saarits, Edgar Valter Saks, Johannes Soo, Voldemar Tammets, George Thomasberg, Härnald Toomsalu, Siegfrid Veidenbaum, Aleksander Weiler, Andres Joasalu, Aleksander Pääre, Oskar Sork, Hugo Aleksander Voore, Aldo Lattik, Peeter Malvet, Ermi Soomet ja Harald Teder. Esinduskogu koosseisus seega 39 esindajat. „Eestlased Kanadas" (lk. 250) on ekslikult koosseisu kuuluvana märgitud Vaido Viitre ja koosseisust jäetud välja Peeter Malvet.

Esimese korralise juhatuse ja revisjonikomisjoni valimine toimus kirjaliku hääletamise teel, kandideerimiseks nõusoleku andnud esinduskogu liikmete hulgast. Hääletamise viimaseks tähtpäevaks on 24. veebruar 1950. Esimehe kohale kandideeris ainsana Aleksander Veiler, kes hääletamisel sai 19 häält poolt. Hääletamisest osavõtt 33 esinduskogu liiget ja lisaks üks kehtetuks loetud hääl. Juhatuse liikmeteks valiti antud häälte järjekorras: Mihkel Hansen, Artur Ekbaum, Endel Kareda, Andres Joasalu, Aldo Lattik, Eugen Lasn, Hein Reio ja Siegfrid Veidenbaum. Juhatuse liikme kandidaatideks jäi Voldemar Jaaku, Edgar Valter Saks ja Voldemar Kägu. Revisjonikomisjoni valiti: Ermi Soomet, Johannes Soo ja Salme Reima. Kandidaatideks jäid George Thomasberg ja Hugo Aleksander Voore.

Uuel juhatusel oli üheks esimeseks ülatuslikumaks aktsiooniks energiline esimehe A. Veileri eestvedamisel eesti põgenikest sõekaevuritele Belgiast Kanadasse sisserännu taotlemine, mis ka suurel määral teostus. Samuti loodi side Liidu nimel immigratsiooni ministeeriumiga kus taotleti immigratsiooni eeskirjade kohaldamist põgenikele sisserännuks avaramatel tingimustel. Nagu eelpool mainitud, aastate 1949—1951 vahemikus võime kogeda mitmekordselt suuremat eestlaste sisserändu Kanadasse, mis teostus peamiselt Saksamaalt, Rootsist ja Inglismaalt.

Dünaamilisel ja alati plaanitseval esimehel olid kavas mitmed projektid, millest ta suutis 1950. aastal teostada ajaleht „Meie Elu" ja Eesti Abistamiskomitee Kanadas asutamise. A. Veileri ootamata surm 17. oktoobril 1950 oli Liidule suureks ja asendamatuks kaotuseks.

Järgmise juhatuse valimistel oli esimehe kandidaadiks Aleksander Kütt, kes valituna asus Liidu juhtimisele 29. aprillil 1951. Esinduskogu koosolekul pooldati tiheda koostöö vajadust USA eestlaskonnaga vabadusvõitluse teostamiseks ja Edgar Valter Saksa algatusel esinduskogu kiitis heaks Eesti Vabariigi konsulaaresinduse ellukutsumise taotlemise vajaduse Kanadas.

Uue esimehe algatusel loodi Liidu juurde vabadusvõitluse teostamiseks allorganisatsioon, mis sai nimeks Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu. Nimetatu töötas Liidu juures eriorganina 1954. aasta kevadeni, mis ajast peale asus tegutsema iseseisva organisatsioonina.

Liit saatis oma esindajad RVN'u koosseisu kuni 1966. aastani. Hilisemad RVN'u ühk muudetud nimega Eestlaste Kesknõukogu Kanadas koosseisud on kujundatud üldvalimiste teel ja ex officio liikmetest.

A. Veileri algatusel 11. augustil 1950. aastal asutatud Eesti Abistamiskomitee Kanadas loomisel võeti tegevuse eesmärgiks Kanadasse jõudnud uustulnukate abistamine korteri ja töö leidmisel, Saksamaal asuvate invaliidide abistamine ja sisserännuks abivajajatele käenduste leidmiseks kaasaaitamine. Aasta hiljem asus see organisatsioon tegutsema iseseisva põhikirja alusel.

10. oktoobril 1951. aastal tegi „Meie Elu" teatavaks Liidu informatsiooni konsul J. E. Markuse määramisest Eesti Vabariigi konsuli kohale Kanadas.

Aastate jooksul on Liit olnud algatajaks või kaasosaliseks mitmetele rahvuslikele üldüritustele.

Liidu algatusel 1964. aastal looduc Eestlaste Ajaloo Komisjon Kanadas on püsivalt jäänud Liidu juurde. Komisjon tegutseb oma kodukorra alusel ja annab aru oma tegevusest Liidu esinduskogu koosolekul.

Kolme viimase aasta jooksul on Liidu juhatus erilise tähelepanu suunanud organisatsioonide juhtkonna järelkasvu küsimusele kohtadel, milleks on kujunenud noorte seminari korraldamine Trenti ülikooli juures, igal aastal erineva kavaga. Tihedama sideme loomiseks liikmesorganisatsioonidega on juba neljanda aastakäiguna järjekindlalt ilmunud Liidu bülletään „Sillas".

Liidu juhatus andis 1979. aasta algul liikmesorganisatsioonide soovil Eestit ja eestlasi tutvustava inglis-keelse broshüüri „Estonia a Nation in the Crosswinds", mis on käesoleval ajal levitamisel.

30-ne aasta jooksul on Liidu esimeesteks olnud: Aleksander Veiler (†), Aleksander Kütt (†), Mihkel Hansen, Kustav Kurg, Eduard Riisna, Harry Pärkma, Harras Kullango (†), Hans Kukk, Elmar Silm, Robert Kreem ja Antoni Truuvert. E. Riisna on esimehe ülesannet täitnud korduvalt.

1978. aasta lõpul kuulus Liidu liikmeskonda 29 organisatsiooni.

1978. ja 1979. aasta juhatusse kuuluvad: esimees Antoni Truuvert, abiesimehed Vello Hubel ja Heli Kopti, sekretär Ene Runge, välissekretär Tiiu Kaljurand, laekur Helge Kurm, „Sillaste" toimetaja Vally Johanson, ajaloo komisjoni esimees Ermi Soomet ja juhatuse liikmed Malle Laansoo ning Margus Tae.

Juhatuse juurde on loodud toimkonnana nõuandev kogu, mille esimeheks on dr. Roman Toi.

E. Soomet

Kanada . . .

(Algus esiküljel)

jade advokaadina. Ta kandideeris mitu korda ebaõnnestunult provintsi ja omavalitsuse valimistel, kuid alles 1940 valiti ta Lake Centre valimisjaoskonnast Kanada Alamkoja liikmeks ja esitas seda ja hiljem Prince Alberti valimisjaoskonda kuni oma surmani. Ta valiti 1956 aastal konservatiivide partei juhiks ja 1957. a. valimistel õnnestus tal oma dünaamilise valimiskampaaniaga kukutada liberaalide partei 20 aastat kestnud hegemooniat ning sai Kanada peaministriks. Uutel valimistel 1958 saavutas J. G. Diefenbaker konservatiivide partei ajaloos kõige suurema liikmete arvu, 203 liiget 365 liikmelises parlamendis.

J. G. Diefenbakeri peaministriks oleku aeg langes raskele ja murrangulisele ajale, kus streigid, majanduslikud raskused ja skandaalid tema oma ministrite ja parteikaaslaste keskel vapustasid avalikkust. Tal polnud õnne oma ministrite valikul, kes lahkhelide pärast massiliselt lahkusid valitsusest. 1963 a. valimistel ta sooritas üksi jõetuna oma ministrite ja parteijuhtide poolt valimiskampaaniat ning liberaalide partei juhil L. Pearsonil õnnestus teda 1963 võita väikese liikmete arvuga. J. G. Diefenbakeri südamesooviks oli uutel valimistel uuesti võimule tulla, kuid uuel partei kontroversiaalsel presidendil D. Campil õnnestus teda juhi kohalt alandaval konverentsil 1967 Torontos Maple Leaf Gardenis kukutada ja partei juhiks valiti saamatu ja nõrk mees Robert Stanfield, kes ei suutnud võita ühtegi valimist. J. G. Diefenbaker jäi parlamendiliikmeks oma surmani ja oma dünaamilise esinemisega aitas kaasa selleks, et uus konservatiivide partei juht Joe Clark saavutas kõige suurema partei olukorra ja tuli võimule Ottawas.

Kanada rahvas mälestab ja leinab John G. Diefenbakerit, kui endist peaministrit, kui suurt Kanada riigimeest ja rahvajuhti kellele dünaamilise kõnemehena ja osava parlamentaarina oli raske leida vastast. Eestlased mälestavad John G. Diefenbakerit kui suurt eestlaste ja Balti rahvaste sõpra.

A. J. Kala

Teised lehed

Rootsi keel Eesti suvekodude keeleks?

— selle pealkirjaga avaldab Stokholmis ilmuv „Eesti Päevaleht" kirjutise, mis valgustab olukorda Rootsis eesti noorte suvekodudes. Selles üteldakse muuhulgas:

„Pika aja jooksul, mis olen suvikodus olnud, olen palju muudatusi näinud. Kõige suurem ja, kurvem muudatus on minu arvates aga keel, mida suvekodudes kasutatakse. Kui kasvandikuna suvekodus olin, oli meie omavaheliseks keeleks peamiselt rootsi keel, eriti viimased aastad. Peagu kõik kasvandikud oskasid eesti keelt, nii et kasvatajatel ei olnud rootsi keelt lastega vaja rääkida. Neile üksikuile, kes eesti keelt ei osanud, seletasid teised lapsed vajalikud asjad ära. Kuid viimastel aastatel on eesti keele mitteoskajate arv tunduvalt tõusnud. Alguses peamiselt väiksemate laste hulgas, kuid kuna need on vanemaks saanud, on nüüd umbkeelseid igas vanusegrupis.

Tänavu olid Kunglas peagu pooled lapsed umbkeelsed. See tõi kaasa, et kasvatuspersonal oli sunnitud lastele mänge seletama ja asju teatama kas mõlemas keeles (mis loomulikult võtab topelt nii kaua aega) või ainult rootsi keeles. Õnneks (?) leidus suvekodus ka paar last, kes rootsi keelt ei osanud. Selle tõttu tuli kõiki asju kaks korda seletada: esiteks rootsi keeles, pärast eesti keeles (jah! enamasti selles järjekorras). Lastele anti küll eesti keele õpetust, kuid egas keeleõpetaja ei suuda ühe kuuga seda ära teha, mida vanemad üksteist kuud tegemata jätnud. Kuna kasvatajad pidid kogu aeg nii rootsi keelt kui eesti keelt rääkima, võis tihtipeale kuulda nooremat kasvatuspersonali ka omavahel rootsi keelt rääkimas.

Ma ei saa jätta küsimata! Miks võetakse suvekodudesse lapsi, kes eesti keelt ei oska? Põhjuseks ei saa olla, et eesti keele oskajaid on liiga vähe. Sel aastal oli näiteks Ojamaale vähemalt 20 soovijat rohkem kui kohti ja Kunglagi oli täis. Kui on rohkem soovijaid, kui kohti, peaks eesti keele oskus määrama, milline laps pääseb suvekodusse ja milline ei pääse. Kõige rohkem raskusi on nende lastega, kes suvekodusse tulles ühtegi sõna eesti keelt ei oska. Kui need ära jääksid, saaksid kasvatajad rääkida ainult eesti keelt lastega ja sel juhul ei kipuks kasvatajad oma vahel rootsi keele peale üle minema. Loomulikult võib leida, et üks suvekodude ülesanne on, lastele eesti keelt õpetada. Kuid selle eest peavad hoolitsema vanemad ja kool. Kui tahetakse suvekodus umbkeelsetele eesti keelt õpetada, võib ju jaotus olla nii, et ühes suvekodus on eesti keeleoskajad ja seal käib tegevus eesti keeles, teises on umbkeelsed ja seal on intensiivsem eesti keele õpetus.

Suvekodude kohta räägitakse, et need peavad andma lastele eesti vaimu ja kasvatama nendes eesti meelt. Mulle andis suvekodu peamiselt eesti sõpru ja ma arvan, et see on suvekodude tähtsaim rahvuslik ülesanne. Kuid kui umbkeelseid lapsi iga aastaga juurde tuleb, sunnib see kasvatajaid rootsi keelt kasutama ja siis jäävad meie suvekodud eesti suvekodudeks vaid nime poolest.

Eesti keele mitteoskajate arv kasvab pidevalt meie suvekodudes. See on tõsine probleem ja Eesti Abi Suvekodude Kuratoorium peab selle kiiremas korras käsile võtma. Kui lastevanemad ei soovi oma lastele eesti keelt õpetada, ei ole ka põhjust neid eesti suvekodudesse saata. Kui juba kasvatajad on sunnitud rootsi keelt rääkima, on asi liiga kaugele läinud. Kuratoorium peaks nõudma, et lapsel on teatud eesti keele algteadmised, enne kui laps suvekodusse lastakse. Alternatiiv on, et meie suvekodud mõne aastaga peavad minema täiesti rootsi keele peale üle.

WASHINGTON"

Esto Mutual Fund Ltd.

17. augustil aktsia hind $9.19

145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

AJALOOLIST MATERJALI ALBERTAST EESTI KUNSTIDE KESKUSELE

Multikultuurilised „Heritage Päevad" peeti 5.—6. aug. Edmontoni ilusas Hawrelak pargis, kust kahe päeva jooksul umbes 150.000 külastajat läbi käis. Eestlaste telgis oli Edmontoni eestlaste poolt einelaud, Torontost toodud kunsti, rakenduskunsti, trükiseid inglise keeles müügiks ja Vancouverist esinesid Mikk Peek'i juhatusel eesti rahvatantsijad.

Eesti Kunstide Keskuse liikmed Anne Tüll, Karin Viinamäe, Uno Ramat ja Ilma Anyas sõitsid koos presidendi Stella Kerson'iga Torontost läände lisama oma osa.

Sõideti minibussis kus oli küllalt ruumi müüginäituse esemete jaoks. Edmontoni eestlased võtsid Torontost tulijad lahkelt vastu. Eesti Seltsi esimees Siim Ruusauk oli eesti osa tõhusalt organiseerinud koos komitee liikmete, H. Koot'i, A. Holtz'i, hr. ja pr. Soostak'i, A. Mägi, hr. ja pr. Pent'i ja hr. ja pr. Langeste'ga kes ka toidu ja öömaja eest hoolitsesid.

Eesti Kunstide Keskuse kavas oli ka Eesti Kunstipärandi Muuseumi jaoks koguda materjali ja andmeid eesti pioneeridest.

Nagu Ilma Anyas „Meie Elule" antud informatsioonis märgib oli järgmine peatus Eckville's, kus EKK delegatsiooni võtsid vastu hr. ja pr. V. Mattiesen, näidates esimeste eesti pioneeride taluhoonet 1900 algusest. Eestlaste surnuaed, kus hauakivid märgivad esimesi eesti asunike Albertas, kannab nime „Gilby Kalmu". Samuti on Eckville's enam mitte kasutatavas Eesti Majas Eesti raamatukogu milles raamatuid on 1800 aastatest.

Peale Eckville oli peatus Stettler'is. Jälle võeti EKK esindust soojalt vastu Joe Tipman'i ja hr. Henne'i poolt, kelle vanemad ja esivanemad olid tulnud Kanadasse 1900 a. alguses. Huvitav oli Stettler'i surnuaed ja kabel kus toimusid ristsed, leerid, laulatusi ja matused. Linda Road näitas kohalikkudele eestlastele valguspilte, eesti rahvarõivastest, võimlejatest ja kunstinäitustest Torontos. Stettler'i eestlased avaldasid huvi EKK töö ja tuleviku plaanidesse. Perenaised pakkusid kohvi, Anne Tüll mängis kannelt ning teine ja kolmas generatsioon Stettler'i eestlasi eesti laule.

Annetati ajaloolist materjali EKK Kultuurpärandi Muuseumi jaoks. Uno Ramat jäädvustas Alberta sõidu fotokaameraga. EKK kavatseb neid pilte näidata eriõhtul.

Eesti Kunstide Keskuse grupp tegi minibussiga reisi läände. Vasakult — Anne Tüll, president Stella Kerson, Ilma Anyas, Uno Ramat ja Karen Viinamäe.
Foto — U. Ramat

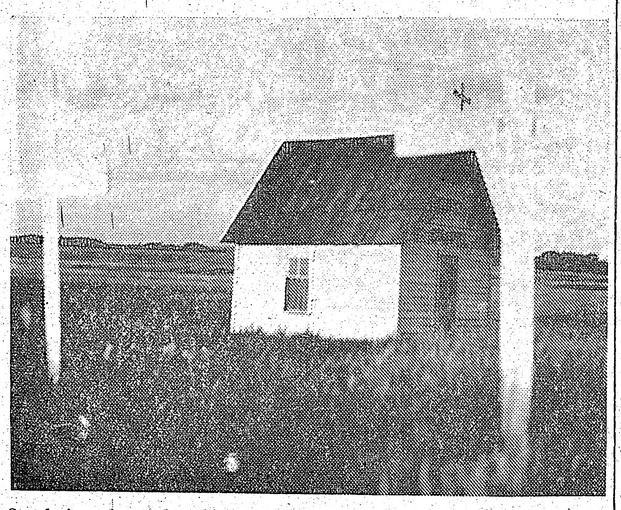

Stettleri eesti asunduse kirik, mis ehitati käesoleva sajandi algul.
Foto — U. Ramat

Eesti Maja Eckville'is ei ole enam kasutamisel kuid seal asub väärtuslik raamatukogu.
Foto — Uno Ramat

SAKSA TV-S NÄIDATI HITLER–STALINI PAKTI

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Saksa televisioonis näidati 9. augustil pealkirja all „Hitler-Stalini pakt — blankotshekk sõjale" kolmveerand tundi kestnud dokumentaalfilmi Hitler-Stalini pakti sõlmimise, selle eel- ja järellugude kohta. Filmi oli saksa, nõukogude, poola ja prantsuse nädalaringvaadete alusel koostanud meisterlikuks tervikuks Jost von Morr, kes oli teatavasti kaastegev dokumentaalfilmi „Kolm unustatud rahvast", mis käsitles Balti rahvaste saatust, koostamisel.

Jost von Morr tunneb hästi oma ala ajalooliste TV-reportaazhide koostamisel. Kolmveerand tundi võis TV-ekraanil näha ajaloolisi sündmusi, mis omal ajal vapustasid maailma avalikkust, ning mille lõppresultaadiks on 50 miljonit surmaohvrit, miljonid vigastatud, põgenikud ja 100 miljonit orjastatud ida-Euroopast.

Pakti eellugude hulgas mainiti, et nõukogude juudisoost välisminister Litvinov asendati 1939. a. maikuul Molotoviga, et saada sobivamat lepingupartnerit Ribbentropile. Ka näidati välispoliitilist aktiivsust läänemaades, prantsuse kommunistide pöördumist Stalin-Hitleri kursile ja saksiaste sissemarssi Tshehhoslovakkiasse.

Pakti salaklauslis jagati mõlema diktaatori huvidepiirkonnad, kusjuures Balti riigid, Ida-Poola, Soome ja Bessaraabia anti Stalini meelevalla alla. Selle tulemustena näidati Poola jagamist, Balti riikide vägivaldset okupeerimist ja Talvesõda Soomes.

Eesti okupeerimise kohta oli pildimaterjali vähe, kuid seletused kooskõlas ajalooliste faktidega. Mainiti baasidelepingut, okupeerimist, küüditamisi ja veretöid Balti riikides. Samuti meenutati 15.000-nde poola ohvitseri mõrvamist venelaste poolt Katõni metsas.

Filmi viimases osas näidati venelasi kuulamas valjuhääldajast Molotovi teadaannet sõja puhkemise kohta 22. juunil 1941. Teadustaja seletusel olnud Stalin ise nii jahmunud ja „halvatud" et ei saanud kümne päeva jooksul sõna suust. Ta ei pidanud Hitlerit nii juhmiks, et alustada sõda kahel rindel, kuna Inglismaa oli vallutamata.

Saade oli igati asjalik ja ilma emotsioonideta. Erapoolses ajakirjanduses anti sellele tunnustav hinnang. Saade kavatsetakse korrata 24. augustil Hitler-Stalini pakti 40. aastapäeva meenutamise raames.

-kk

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Moodsa võimlemise kursus õpetajatele ja treeneritele.

Internatsionaalne moodsa võimlemise kursus toimub Torontos Huron Street Public School, 541 Huron Str. (Bloori ligidal). Kursuse õpetajad Liliana Parleva, Liliana Dimitrova ja Evelyn Koop. Kursus on esmaspäevast, 20. aug.—27. aug. kaasaarvatud. Informatsiooniks helistada Ontario Võimlemisliidule. Kellaajad kl. 9. hom.—5 p.l.

Nädalakroonika

SAN SALVADOR JÄRGMINE

Pärast sandinista marksistlikkude geriljade võimuletulekut Nikaraaguas on Kuuba baasist relvastatud ja juhitud Moskvameelsed terroristid nüüd koondanud kõik omad jõud San Salvadori väikeriigi sõjaväelise diktatuuri kukutamiseks. Streigid ja rahutused, eriti üliõpilaste hulgas, mida aitavad reklameerida välisajakirjanikud vapustavad maad. Oldi sunnitud välja kuulutama üldine amnestia ja kõik riigivastase tegevuse pärast maalt lahkunud on teretulnud kodumaale. Hiljuti teatati juba, et üks tundmata relvastatud jõuk rivistas 8 isikut seina äärde ja tulistas surnuks. Välismaised lehed süüdistavad parempoolseid, kuid tõenäoliselt on tegu kommunistide provokatsiooniga, et rahvast hirmutada.

Kanada lennuliinid teatasid, et seoses bensiini hinna tõusmisega tõusevad lennupiletite hinnad kuni 5.5 protsenti. Senini olid Kanada lennupiletid odavamad, kui USA omad.

Punaarmee peab oma selleaastaseid sügismanöövreid okupeeritud Leedu Vabariigi territooriumil. Vastastikuse kokkuleppe järele kutsutakse läänepoolseid sõjaväe vaatlejaid N. Liitu ja vastupidi. Sel korral USA ei saatnud oma vaatlejaid, kuna sellega antakse kaudne diplomaatiline tunnustus Leedu inkorporeerimisele N. Liitu.

Ameerika suure sõjapoliitilise ajakirja „U. S. News & World Reports" korrespondendi Robin Knighti jooki pandi tema Taskenti teekonnal uimastusvahendeid nii, et ta oli 15 tundi uimases olekus. Sel ajal püüti vägistada tema abikaasat. See oli sama ajakirjanik, kes kirjutas möödunud septembril artikli selles ajakirjas Balti riikidest, kus märkis muuseas, et olukord Balti riikides on nii jõukas, et ületab iseseisvuse ja tsaari aja ning enamik rahvast ei soovi iseseisvust. M. Kari ja Leedu preester C. Pogevicius avaldasid ajakirjas õienduse.

Afganistani rahvuslased teatasid, et nad on saavutanud nimetamisväärse võidu Moskvast juhitud ja võimule seatud president N. M. Taraki valitsuse vägede üle. Rahvuslased on vabastanud mitu provintsi, nende hulgas vabastati Rezmati provints, kuhu asus uus rahvuslaste islami valitsus. Teine mioslemite grupp on saavutanud ulatusliku võidu Kandari provintsi piirkonnas. Võidukad on ka rahvuslased Paktia provintsis. Teatavasti hiljuti tuli terve Pakistani armee brigaad rahvuslaste poole üle. Afganistani sõjaväeline esindaja Indias kol. M. Sarwar lahkus ja tuli üle rahvuslaste poolele.

Ayatollah Khomeini Iraanis nimetas ennast Iraani vägede ülemjuhatajaks ja andis oma kindralitele käsu 24 tunni jooksul hävitada kurdide mässulised, kes vabastasid Pavehi linna. Teheranis peeti suuri miitinguid ja värvati neid, kes asusid võitlema kurdide vastu. Ägedad võitlused kestsid siiski nädala vahetusel Pavehi linna lähedal, kuhu oli rakendatud USA päritoluga võitluslennukeid. Kurdid tulistasid alla ühe võitluslennuki ja ühe helikopteri. Kurde on üle 4-ja miljoni ja nad on võidelnud kaua oma iseseisvuse eest. Khomeini ähvardab püstitada võllapuid igasse linna ja puua üles oma moslemi rezhiimi vastaseid.

Inglismaal toimusid admirali purjekite võistlused Iiri meres, milles tekkinud suure tormi tõttu uppus vähemalt 19 inimest. Neli paati võistles ka Kanadast, kes aga pääsesid. Uppusid peamiselt asjaarmastajad purjesportlased, kes oma väikeste purjekatega omal algatusel sekkusid võistlusse. Paljud on teadmata kadunud.

USA advokaat Prazer Merrell, kes on väsimata võidelnud A. Hitleri asetäitja Rudolf Hessi vabastamise eest Berliini Spandau vanglast, pakub end vanglasse viieks aastaks R. Hessi eest. Ta saatis vastava kirja N. Liidu saadikule A. Dobrinile Washingtonis.

Tai opositsioonijuht T. Khoman saatis kirja LRO peasekretärile K. Waldheimile ja süüdistas selles kirjas USA-d, Kanadat jt. kes ajavad vildakat põgenikepoliitikat püüdes Indo-Hiina põgenikke asustada oma maadele. Ta märkis, et õige oleks avaldada Hanoile survet, et põgenikud saaks tagasi pöörduda oma kodudesse. Indo-Hiina ruumi inimesed ei soovi asuda Ameerikasse.

Ontario peaminister õlihinna tõstmise vastu

Ontario peaminister Bill Davis märkis, et ta asub võitlema J. Clarki ja Alberta peaministeri P. Lougheediga, kes taotlevad Kanada õlihindasid tõsta OPEC'i õlihinna tasemele. Teatavasti on praegune õlihind $14,75 ja OPEC'i õlihind on $23,50. Davis märkis, et Kanadal ei ole mingit vajadust tõsta õlihinda OPECi, õlimaade hinna tasemele, sest suured kasud sellest lähevad Alberta osariigi erifondi. Ta märkis, et õlihinna tõstmine tähendab seda, et tuhanded töölised kaotavad omad töökohad ja kõik Kanada kaubad lähevad kallimaks. Teatavasti tegi peaminister Joe Clark õlihinna tõstmise teatavaks Tokio konverentsilt, seda teised riigid soovitasid talle õlihinda tõsta selleks, et siis ei moodusta Kanada saadused maailmaturul neile konkurentsi. Kanada õlihinna tõstmisest olid eriti huvitatud Jaapan ja Lääne-Saksamaa, kes ei oma õli ja peavad seda ostma kalli raha eest. Kanada ekspordib ainult ca 10—12% kogu oma õli tarvidusest.

Shveitslased rikkaim rahvas

Shveitsi riikliku statistika viimaste andmete kohaselt on shveitslased maailma rikkaim rahvas. Shveitslase keskmine sissetulek aastal 1978 oli $13,835 ja möödus sellega seni kõige suurema sissetulekuga rahvast — Kuwaitist. Tõus eelmise aastaga võrreldes oli 39%, peamiselt Shveitsi franki hinna tõusu tagajärjel. Teisele kohale jäi Kuwait, keskmine sissetulek $13,000. Kolmandal kohal oli taanlane, kelle sissetulek oli $10,948, neljas oli rootslane keskmise sissetulekuga $10,440. Järgnesid Lääne-Saksamaa $10,415, Belgia $9,938, Norra $9,849, USA $9,646, Holland $9,367 ja Saudi-Araabia $9,331.

Kanadlane ei ole enam maailma 10-ne rikkama rahva seas, peamiselt oma odava dollari tõttu.

Vene lennukite kokkupõrkel hukkus 150

HELSINGI (M. E.) — Nõukogude ametivõimud teatasid alles 15. augustil, et ülalpool Ukrainat, Dnepropetrovski-linna lähedal, toimus 11. augustil lennukite kokkupõrge. Surma sai 150 inimest. Tashkentist tulnud lennukis oli Pakhtakori 17 liikmeline jalgpallimeeskond.

Õnnetus osutus ilmselt nii suureks, et nõukogude ajalehed olid sunnitud sellest midagi kirjutama — alles nelja päeva pärast.

HELSINGI RAAMATUKOGU EI LAENUTA NÕUKOGUDE VASTASEID TEOSEID

HELSINGI („Meie Elu" kaastööliselt) — Hoolimata sellest, et Soome haridusministeerium vabastas nõukogudevastased raamatud „keelu alt" juba 1958 aastal, Soome raamatukogudes jäktus oma „tsensuur" veel Helsingi linnaraamatukogus. Sealt pole praegugi võimalik koju viia ühtki mõnesajalisest ilukirjanduslikust teosest.

Keelu all on muu hulgas kuulsad „Ryhmy ja Romppaneni jutud", Olli ja Arijoutsi vestlused, Simo Penttilä seiklusromaanid, Mika Waltari detektiivromaan „Komissar Palmu eksitus" (millest raamatust muide mõni aasta tagasi populaarne film tehti). Samuti ka V. A. Koskenniemi ja A. Hellaakoski mõned luuletused ning ajaloolistest teostest muuhulgas tolleaegne Soome ajalugu ja uurimusmaterjalid Viena-Kareliast ning Aunusest.

Helsinglased peavad neid raamatuid ainult raamatukogu lugemissaalis vaatama, mitte kodus.

Mujal Soomes on see võimalik. Näiteks Espoo linnas, mis asub Helsingi lähedal, on kõik nõukogudevastased raamatud tagasi antud normaalseks kasutamiseks. Kuigi Vantaa linnaraamatukogus (asub samuti Helsingi ligidal) teosed on veel korraldamata, siis põhimõtteliselt nende kasutamist pole piiratud. Kuopios on suurim osa raamatutest ära viidud nende halva olukorra (sõjaaegne paberikvaliteet) pärast. Järelejäänud aga on laos, kust neid võib vabalt laenata. Tamperes laenutatakse nõukogudevastaseid teoseid normaalseks kasutamiseks. Seevastu Oulus keelatud raamatud anti pärast sõda politseile üle.

Helsingi raamatukoguhoidja Sven Hirni ütles, et nad pidavat kinni haridusministeeriumi juhtnööridest Soome raamatukogudele aastast 1958, aga siis ju vabastati keelatud idavastased teosed sama ministeeriumi poolt!

USA allveelaev päästis Soome meremehe

HELSINGI (M. E.) — Kaubalaevalt „Finnbeaver" merre kukkunud meremees Antti Kamppuri veetis põneva ööpäeva Atlandi ookeanis, kusagil Bahaama-saarte lõunapool. Juhuslikult kohale saanud USA allveelaev leidis ta lainetest.

USA allveelaev noppis Kamppuri üles merest esmaspäeva õhtupoolikul 13. aug. umbes 60 miili kaugusel Florida poolsaarel asuvast Fort Lauderdale'st. Täpsemat kohta Coast Guard ei avaldanud ega ka andnud mehe päästnud allveelaeva nime. Arvatakse, et tegu oli aatomallveelaevaga.

H. KIRIK INSURANCE AGENCY
23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

Eesti keel Uppsala ülikoolis

STOKHOLM (EPL) — Jätkuvalt tuntakse Rootsi kõrgemates õppeasutustes huvi eesti keele õppimise vastu. Läinud õppeaastal sooritasid Uppsala ülikooli soomeugri keelte kateedri juures A-taseme eksami järgnevad üliõpilased:

Ene Kiviloog Karlstadist, Helena Kiviloog, Kaarel Kiviloog, Milvy Köks, Uno Simm (kõik Örebrost), Hilja Põllupüü Frövist, Helinä Marandi Upsalast, Georg Metsalo Saltsjö-Boost ning Helmi Männik Stokholmist.

Soome keelt õppivaile üliõpilastele korraldatava sugulaskeele kursuse raames on eesti keele eksameid õiendanud Anita Eklöf, Pirjo Heikkinen, Olli Lappi, Leena Mannonen-Rudka, Catherine Mäkelä (kõik Uppsalast) ning Britt Gustafsson Sigtunast.

B taseme jätkukursuse eksamid sooritas Helinä Marandi ning Georg Metsalo.

Kümmekonnal üliõpilasel jäi enne suvepuhkusele minekut mõni arvestus õiendamata.

Cellarius surnud

Lääne-Saksamaal Königswinteris suri 81-aasta vanuses Fregattenkapitän a.D. Alexander Cellarius, viimne Saksa mereväe esindaja Eestis ja Soomes.

Kadunu oli saksa vastuluure admiral Canarise üks lähemaid kaastöölisi.

Ta päästis viimsel minutil pärast kommunistide poolt lavastatud juunipööret mitu eesti ohvitseri ja nende perekonda arreteerimisest ja Siberisse küüditamisest uute võimukandjate poolt. Kadunut jäävad leinama soome-rootslannast abikaasa Katja ja kaks täiskasvanud last. (EPL)

PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561

PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. Veoautod
Pruugitud autod

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostiliisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostiliisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostiliisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
938 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Vestlus Evelyn Koop'iga

KALEV-ESTIENNE KOONDAB EESTI VÕIMLEJAID

„Meie Elu" esindaja pöördus Kalev Estienne juhi ja Kanada moodsa võimlemise tulihingelise idee kandja Evelyn Koop'i poole küsimustega, et kuulda teateid võimlejate tegevusest ja tuleviku kavadest, eriti mis puutub ESTO '80 osavõttu.

Vaatamata suvisele puhkuste perioodile ja koolide vaheajale, on pidevalt käigus pikaaegsete võimlejate iganädalased harjutused ja esinemised, et tutvustada moodsat võimlemist ning leida majanduslikku toetust. Ilusaks tunnustuseks tüdrukutele kujunes CNE'i kutse igapäevasteks esinemisteks, mis aitab palju tegevusekulusid katta. Alates septembrist, kõik laekumised esinemistest lähevad Esto '80 sõidufondi.

Kõik suvised võimlemisharjutused on tasuta endistele võimlejatele, et võimalust anda enda „soojaks võimlemiseks" ESTO '80 harjutuste alguseks ja Kalev Estienne 20 a. ja Spordiselts Kalevi 30 a. juubeliks.

Kandvaks, kutsuvaks ja ühendavaks mõtteks on: „Kõik eesti tüdrukud tagasi Kalev Estienne ridadesse, kes kunagi on võimlenud, et pühitseda juubelit ja ette valmistada Esto '80 sõidule Stokholmi! Eesti tüdrukud Kanadast lähevad Stokholmi eesti lauluga. Meie rahvuslik tuli ei tohi kustuda!"

Kalev Estienne 20. tegevusjuubel on kavas pühitseda suure balliga, mille kavva kuuluks pidulik õhtusöök, päevakohased esinemised ja tujuküllane tants. Tõenäoliselt ball toimub kas St. Lawrence Centres või Seneca College ruumides. Piltlikult võib öelda, et ballilt algab ESTO-sõit.

Peale Eesti Päevade ühiskava, on veel kavas koostada moodsa võimlemise mosaiik siinse mandri võimlejatele, mis oleks kestvusega umbes 10—15 minutit. Selles esinemises on kavas kasutada kõiki moodsa võimlemise vahendeid: hüppenööre, rõngaid, salle, keppe, nuie, damburiine, trumme, suured lindid ja kitsad lindid. Saatemuusika eest hoolitseks orkester „Kaja", kui neil on teisi esinemisi Eesti Päevadel.

Stokholmi sõidu läbiviimiseks on eriline toimkond. Loodetakse koguda majanduslikku toetust igale osavõtvale tüdrukule. Välisüritustele kaasaaitamiseks on oma nõusoleku andnud Merike Toomes. Kalev Estienne peakoosolekul andis oma nõusoleku edasi töötamiseks endine juhtkond, mis on väga rõõmustav ja julgustav.

Algaval sügisperioodil Kalev Estienne suuremaks

eesmärgiks on kaasa tõmmata kõik eesti tüdrukud

igas vanuse grupis ja Stokholmi viia suurim arv esinejaid. Juhtkond loodab, et vanemad on juba oma nõusoleku otsused teinud Stokholmi sõidu osas ja ees seisab ainult registreerimise formaalsus septembri keskel. Informatsiooniks palutakse pöörduda Kalev Estienne juhtkonna poole.

Eeloleval sügisel toimub Dallas — Texases ülemaailmne võimlejate esindajate kongress, millest võtavad osa 89 riigi esindajad. Ka Olümpia Komitees tulevad uued valilimised ja Vice-Presidendina kavatseb kandideerida Kanadast Jim Worrald, kes on Soome aukonsul ja elukutselt advokaat. Loodame, et ta sisse saab. Moodne võimlemine on põhimõtteliselt vastu võetud 1984 mängude kava. Küsimus seisab veel medalite arvus, mis tuleb eelolevatel konverentsidel otsustamisele. Kõige tähtsamaks ja kiiremaks ülesandeks on moodsa võimlemise võistluse reeglite lõplik ja kindlapiirine defineerimine, et pettumusi ei tuleks. Olümpia mängudel tohivad olla ainult spordid, mis ei saa olla poliitilised. Sport peab olema piltlikult öeldult mõõdetav või kaalutav.

Meil on väga andekaid eesti noori ja

üheks paremaks on Kathy Tihane. Moodne võimlemine on üheks paremaks võimaluseks eestlastele. Kathyl on talenti ja võimeid. Vaimselt on ta võistluseks valmis, jääb ainult loota, et vanuse vorme ei muudeta. Ta on 15 aastat vana ja Olümpia mängudel oleks 20. Tuleb moodustamisele uus klubi, mis on „Olympic Hopefuls" ja kuulub Ontario valitsuse toetuse alla. Jääb loota, et eesti noored liituvad moodsa võimlemisega ja sellega saame Eesti nime viia maailma ette. Mida Kanada saavutab saavutab ka eestlane ja Eesti Kanada kaudu.

— Mis on Hiina-reisi tagajärjed?

— Doreen Chung lahkus neljaks kuuks Hiinasse, et jatkata Kalev Estienne võimlemise tööd. Kutse oli 3 võimlejale, mida meie ei suutnud täita. Nii Eesti ja eestlaste nime kantakse igasse maailma kaarde, lõpetab Evelyn.

elna

Dr. Hain Rebas:

„Esto-80 õnnestub igal juhul"

Möödunud nädalal viibis läbisõidul Torontos dr. Hain Rebas Göteborgist. Ta esines ettekannetega Tartu College'is ja jutustas oma tööst ning tegevusest Rootsis „Meie Elu" kaastöölisele.

Hain Rebas on sündinud Eestis ja üheaastasena jõudis Rootsi, kus õppis ja omandas doktori kraadi 1976. a. ajaloo alal. Praegu on ta õppejõuks Göteborgi Ülikooli juures ja on Rootsi Humanistlik-ühiskondliku Uurimiste Nõukogu stipendiaat — ülesandega uurida „Eestlased Rootsis 1939—1974. a." Ta on olnud tegev eesti ühiskonnas ja on Esto-80 Göteborgi toimkonna liige.

„Meie Elu" kaastööline esitas temale mõned küsimused:

— Kuidas kulgevad Esto-80 ettevalmistustööd Rootsis?

— Sellest ajast arvates, kui Esto-80 omale kindla büroo Stokholmi Eesti Majas, ettevalmistustööd ja informatsiooni levitamine kulgeb rahuldavalt.

— Kas lahkarvamised organisatsioonide vahel rahvuskongressi õnnestumiseks on lahendatud?

— Sellel alal on ikka veel vajalik palju selgitavat tööd, kuid arvata võib, et kongress kulgeb koostöö vaimus, kuna see on rahvuslikult väga positiivne ettevõte. Esto-80 õnnestub igal juhul.

— Miks tulite nüüd Kanadasse?

— Tulin siia Metsaülikooli kutsel ja kulul. Pean Metsaülikoolis 3 loengut ajaloo alalt. Viimaseks nendest on Baltlaste väljaandmine Rootsist N. Liidule 1946. a.

— Metsaülikool tegeleb peamiselt Eesti ajaloo, kultuuri ja tänapäeva olukorraga. Tulevikku, eriti poliitilist tulevikku ei ole senini lähemalt uuritud, miks?

— Metsaülikooli kohta ma ei oska midagi öelda, kuna olen siin lektoriks esimest korda. Eesti rahva tulevikuga on tegelenud Rein Taagepera ja Ilmar Laaban. Esimese kavad on saanud terava kriitika osaliseks, kuna ta soovitab eestlastel võita maestele venelaste usaldus innuka töö ja suure lojaalsuse kaudu ja siis elada vabamalt aastal 2007. Laabani ettepanekuid on raske mõista. Oma tuleviku kavade suhtes kumbki nendest ei ole populaarne!

Hästi sissetöötatud aiandusäri koos puukooli ja maastikukujundamise (landscaping) ehitusharuga 110 miili Torontost loodes soovib palgata

ÄRIJUHTI

Nõuetav vastav eelharidus ja kogemused ning võime suhelda umbes paarikümne teenistujaga. Soovitav mootorsõidukite ja niisutamissüsteemide vajalik tundmine.

Tasu kokkuleppel vastavalt kvalifikatsioonile. Pidev teenistus sobivale kandidaadile. Kohapeal perekonna elamu koolide ja äride läheduses.

Sooviavaldus vastavate andmetega konfidentsiaalseks kasutamiseks palutakse kohe saata: E. J. E. Alfred, Toronto Dominion Centre, P.O. Box 326, Toronto, Ontario, M5K 1K7

JÕEKÄÄRUL LÕPPES SUVINE TEGEVUS

Jõekääru suvekodu viimane kokkutulemine toimus vihmase ilma tõttu seltskondlikus ruumis, millest võttis osa arvukas lastevanemate ja noortesõprade pere, nii et avar saal kogunes tulvil rahvast.

Kokkutuleku avas suvekodu juhataja Jaan Veenpere, kes ütles muuhulgas: „Meie oleme uhked oma noortele ja meil on hea meel nende vanemate üle, kes oma lapsi siia on saatnud. Meie oleme ka päris kindlad, et neist noortest tulevad tublid eestlased ja asukohamaa kodanikud. Meie oleme hoolitsenud selle eest, et iga siin viibiv laps õpiks ja täiendaks end eestikeeles, saaks osakene eesti kultuurist ja eesti vaimust, mida ükski asukohamaa kool võõrsil kasvavale lastele ei anna."

Spordiinstruktor Aime Nurmse jagas välja kergejõustikus kohtadele tulnuile auhindu. Parimaks naissportlaseks oli Juta Metsala kes sai adv. Kerson'i auhinna, parim meessportlane oli Ülo Vainomäe kes sai H. Later & Co auhinna. Parim noor naissportlane oli Valia Reinsalu sai ka auhinna. Lauatennises oli parim Derek Pallandi ja tennisemängus ValiaReinsalu, kes hoiab nüüd esimest kohta juba kolmandat aastat. Ujujatele jagas auhindu instruktor Mai Kreem.

Laskmises ja parimale Kalevipoja teadjale jagas auhindu nende alade õpetaja Endel Ruberg.

Laskjatest said auhindu järgmised noored: 13—15 a. poisid toelt: 1. Derek Pallandi, laskis 100 võimalikust 99, nendest 4 südames; 2. Toomas Kolli 99 ja 3. Jaan Hopp 96.

Tüdrukud 13—15, käelt: 1. Liisa Hess 100-st võimalikust 100, nendest 5 südm. 2. Juta Metsala 96 ja 3. Karin Järvine 95.

Tüdrukud 12 ja alla toelt: 1. Maimu Palumäe 100, 2. Valia Reinsalu 96 ja 3. Tiina Pedel 95.

Poisid 12 ja alla toelt: 1. Alrek Meipoom 100-st 100 nendest 3 südames, 2. Tenno Andra 98 — nenedst 4 s. ja 3. Marcus Silmberg 98 — 3 s.

Parimad Kalevipoja tundjad olid järjekorras, arvestusega 100-st — 100%: Pia Metsala 100, Tenno Andra 99,5, Juta Metsala 99, Siiri Oder 98,5, Linda Varve 98,5, Kai Rannik 97,5, Urve Voitk 96,5, Eric Luiker 95,5, Vivian Oder 93,5, Tõnu Voitk 92,5, Erik Valter 91, Liisa Hess 90, Derek Pallandi 88, Karl Konse 87,5 ja Peter Roose 86.

Parimateks eestikeele oskajatest olid: väikesed tüdrukud ja poisid — Kyllike Sillaste ja Eero Voitk. Keskmised — Linda Varve ja Kalev Wallner. Suured — Maimu Palumäe ja Peeter Tammisto. Tänutäheks said igaüks ehisnahast eseme kirjaga „Vabasta Eesti ja kui kutsub sind isade maa".

Eeskujulikumad kasvandikud olid: väikesed tüdrukud ja poisid — Aiki Roosild ja Kristjan Wallner. Keskmised — Rutt Küng ja Andre Küttis. Suured — Kadri Koop ja Peeter Pirn. Tänutäheks said Toronto Eesti Naisseltsilt Endel Rubergi juhtimisel valmistatud nahale pressitud Tallinna silueti.

Järgnevalt pöördus Naisseltsi esinaine Helju Novek kokkutulnute poole, tänades Suvekodu juhatajat ja personali.

Pöördudes laste poole lausus ta: „Armsad lapsed soovin T.E.N.S. juhatuse nimel teile head talvist hooaega ja edu koolitöös ning kõigile veel kord tuhat tänu ja head puhkust Jõekääru tööst. Ootame teid kõiki jälle Jõekäärule järgmisel suvel! Siis palus ta tulla ja rivistuda rahva ette: Jaan Veenpere, Hillar Tork, Aarne Tork, Anu Pirn, Aarne Elias, Riina Niit, Anu Jaanus, Aime Nurmse, Anita Niitenberg, Virve Veenpere, Viive Tork, Karin Maimets, Ingrid Kütt, Peeter Pirn, Ellen Valter, Mai Kreem, Endel Ruberg, Tarmo Heyduck, Maimu Varik, Noora Valter, Hedda Lada, Tiina Praks, Merike Lainevool, Viive Meipoom, Susie Kolga, Elmar Pintson, Ly Rannala, Elmar Potsepp, Johannes Säägi, Valter Schaer, Jooseb Engso. Kõigile kinnitati rinda kimp lilli ja tänutäheks nahasse voolitud tammepuu 27-me lehega mis sümpoliseerib 27. aastat Jõekääru eksisteerimist ja sisse pressitud tekstiga „Eesti vaimus, Jõekääru 1979. a.

J. S-gi

AINULT ÜHISEL JÕUL JÕUAME EDASI

Teisipäeval, 14. augustil tähistas Eesti Liit Kanadas oma 30 aasta tegevusjuubelit juhatusliikme Vally Johansoni kodus. Ootamatu ilmastiku muutus muutis ilusad plaanid — jahedus sundis külalised aiast tuppa. Aastapäeva tähistamine organiseeriti tagasihoidlikult, et paralleeli hoida asutamiskoosolekuga. Kokkutuleku meeleolu oli väga hubane, lõbus ja vestlus vaba. Kokkutulekul viibis 30 osavõtjat.

Kokkutuleku avas tervitusega ELK esimehe kohusetäitja Vello Hubel, kes tänas kõiki organisatsioone ja inimesi abi eesti Eesti Liit Kanadas tööle. Kõik vaev on nähtud ja töö tehtud Eesti ja eestluse heaks samadel põhimõtetel, kui ELK asutatud kadunud A. Weileri algatusel. Põhjaliku ajaloolise ülevaate ELK'ist oli koostanud ajalookomisjoni esimees Ermi Soomet, millest kokkuvõte toodud teisal.

Kokkutulnuid tervitas aupeakonsul Ilmar Heinsoo, kes võrdles ELK'i funktsiooni ja ülesannet kahe sümboliga — kodumaal kasutatud leivajuuretise ja tsemendiga. Ta ütles, nii nagu leivajuuretis andis maitse järgmise leiva teole ja savist põletatud tsement sidus ja ühendas, nii on Eesti Liit Kanadas esimese keskorganisatsioonina ühendatud eestlasi üle Kanada. Juuretis, mille Liit on hoidnud oma tiiva all, on saanud alguseks meie Kanadas tegutsevatele organisatsioonidele ja mitmetele suurüritustele. Eestlasi on hinnatud kõrgelt oma väärika esinemise ja käitumise tõttu. Meie tegevuses on olnud tõuse ja mõõne, aga nagu tsement seob ja ühendab, nii on ELK meie ühiskonda ühendanud ühest ookeanist teiseni.

Meil on vaja inspiratsiooni ja töötavat keskust, mis ühendaks meie kultuurilisi ja seltskondlikke organisatsioone ja hoolitseks juhtide juurdekasvu eest. Konsul lõpetab oma tervituse lootuse ja sooviga, et meie kultuuriline identsus väljaspool Eestit püsiks nii kaua, kui see on võimalik. Soovib Liidule jatkuvat jõudu, edu ja indu tuleviku tööks!

Udo Petersoo tervitab organisatsiooni, EKN'i esindajana, mis on välja kasvanud Eesti Liit Kanadas. Ta soovis kõigile ELK organisatsioonidele ja inimestele, kes järjekindlalt töötavad ühiskonna huvides, palju jõudu ja väsimatut töötahet tulevikuks! Meil on ainult üks siht — meie rahva ja kodumaa tulevik ning vabadus. Et seda saavutada, on vaja iga eestlase abistavat panust. Meil on vaja igat eesti organisatsiooni, mis meid ühendavad ja kindla tuleviku sihiga töötavad. Meil on tööd rohkem kui suudame teha. Ainult ühisel jõul jõuame edasi. Lõpetab sooviga jõudu, edu kõigile soovides.

Kaugemaks külaliseks oli Ene Rebane Kitcheneri Eesti Seltsist.

Tervitus oli saabunud telegrammiga Toronto Eesti Seltsilt.

Kuni valimisteni jaanuaris 1980 kuuluvad juhatusse esimehe ülesannetes Vello Hubel, abiesimees Heli Kopti, sekretär Ene Runge, välissekretär Tiiu Kaljurand, laekur Helge Kurm, „Sillaste" toimetaja Vally Johanson, ajalookomisjoni esimees Ermi Soomet, juhatuse liikmed Malle Laansoo ja Margus Tae.

elna

Kotkajärvel algas Metsaülikool

Laupäeval, 18. augustil algas Kotkajärvel järjekordne Metsaülikool, kus lektoriteks, instruktoriteks ja huviringide juhatajateks on: Urve Karuks, Toomas Metsala, Eda Sepp, Hain Rebas, Vello Salo, Heino Susi, Taavo Virkhaus, Urmas Vompa, Liivi Jõe, Arvo Naelapea, Maarit Poom, Vello Sermat, Olev Träss, Evi Vellenurme, Linda Pakri, Mai-Lill Nortmaa, Epp Ojamaa, Vello Soots, Peeter Einola, Aino Lokk, Heino Jõe, Ellen Valdsaar.

Cantate Domino koor

alustab oma järjekordset hooaega teisipäeval, 4. sept. kl. 7.30 õ., mitte kl. 8.30 õ. nagu eelmises lehes teatatud. Koori juhatab Charles Kipper.

Mitmekultuurilisuse päev näitusel

Möödunud nädala reede oli Toronto näitusel „Rahvusvaheline ja mitmekultuurilisuse päev" mille raames esines 35 rahvusgruppi. Eestlasi esindas Cantate Domino koor, kes laulis õhtul Charles Kipperi juhatusel. Kogu näituse kestel esineb Kalev Estienne võimlemisgrupp.

„International & Multicultural Day" puhul oli keskpäeval esmakordselt korraldatud nn. direktorite eine, millest võtsid osa paljude rahvusgruppide esindajad. Kõnelejaks oli CHIN raadiojaama president Johnny Lombardi, kes jutustas oma nooruspõlvest Torontos vaesusega võitlevas itaalia ühiskonnas. Ta ütles, et praegu on Suur-Torontos ligi pooled elanikud kes ei kuulu ei inglise ega prantsuse rahvusgruppi. Olukord on seetõttu muutunud ja kolmanda keele gruppidele antud võimalused eneseavaldamiseks. Kui varemalt näiteks raadiosaadetest suruti välja etniliste gruppide saateid, siis 1966. a. alates Johnny Lombardil on ringhääling, mis annab saateid paljudes keeltes.

Einest võtsid osa ka näituse president William R. Allen ja asepresident linnavolinik Arthur Eggleton, kes oli teadustajaks.

MERETEED MEELITASID ETTEVÕTTLIKKE MEHI, LINNU JA RIIKE

Meretcid kasutati ürgsetest aegadest alates, kuna need võimaldasid siis hõlpsamat liikumist, suuremat tulu ja profiiti. Eriline tähtsus oli Läänemerel, kuna see oli põhjapoolseks idat ja läänt ühendavaks teeks. Seda mereteed tutvustas arvukale kuulajaskonnale Tartu College'is kolmapäeval, 15. aug. dr. Hain Rebas Göteborgist.

Ettekande teemaks oli „Keskaegsed mereteed üle Läänemere". Sellel ajal kaubandus Läänemerel oli koondunud Põhja-Saksamaa sadamalinnade kätte. Need moodustasid Hansa linnade liidu ja Tallinn Eestimaal kuulus sellesse linnade liitu. Tallinna võimsad müürid kõnelevad nende linnade omaaegsest jõukusest. Mereteede kaudu kandusid ka ühelt maalt teisele ühiskondliku ja kultuurilise elu alused ning poliitiline võim.

Sissejuhatusena dr. Rebas andis ülevaate paatide ja laevade arengust ja varajasematest mereteede kasutajatest Läänemerel. Nende hulgas olid Rooma meremehed, kes viisid kaasa merevaiku. Teiseltpoolt sõitsid kaupmehed Läänemere rannikult Venemaa jõgede kaudu Konstantinoopoli ja Araabia sadamatesse. Nende peamiseks kaubaks olid karusnahad ja orjad. Vastutasuks saadi Araabia raha, mida veel praegu leitakse võrdlemisi suurel arvul mereteede äärsetest maadest.

Läänemere kasutamine mereteena kujunes intensiivseks 13. sajandil, kui hakati ehitama suuremaid ning mahukamaid laevu. Nendega võis sõita otse üle mere, ega olnud vaja otsida kaldaäärseid, vaiksemaid teid. Need laevad olid kohandatud eriti Läänemere halvale ilmastikule. Suvi on lühike ja üle poole päivist on seal tormised ning vihmased. Eriti Eesti saarte rannaveed, oma madalate karidega on meresõiduks ohtlikud.

Alates 14. sajandist, kui kaubandus Läänemerel koondus Hansa linnade liidu kätte kujunes üheks tähtsamaks kaubaks soola-heeringas. Seda püüti siis Taani väinadest ja soolati Rootsi rannas, peamiselt Skones. Sool saadi Põhja-Saksamaa kaevandustest. Tarbijateks olid Läänemerd ümbritsevad, maad, kaasaarvatud Venemaa. Keskaja lõpul lakkas heeringas tulemast Läänemerre, poliitiline võim läks Hansa linnade käest valitsuste kätte ja mereteedele tulid uued isandad.

Perenaise pilguga

MATKAKILDE JÕEKÄÄRULT

Ilm on meelitavalt ilus kui alustame Ameerika tuttavaga sõitu Toronto Eesti Naisseltsi laste suvekodusse Jõekäärule. Laupäeva õhtupooliku liiklus on hõre. Suvinisu on põlduldelt koristatud ja ühe kaerapõllu niitmine on juba tervitus sügiselt.

Jõekääru on korras ja jätab meeldiva mulje oma avaruse ja ilusa jõega, mida on suplemiseks mugavamaks muudetud. Meid juba oodatakse ja lastega kohtamine on selge suur rõõm.

Siirdume kööki, mille peakokk on mu sõbratar ja inimene keda võib pimesi usaldada. Joome põlise puu all teed ja küsin söögisaalist tulevatelt lastelt „kas söök maitses?" — „O ja, väga hea. Hommikul saime apelsini mahla, siis veel herkulaputru piimaga ja võileibu. Eineks oli pirukad, piim ja vesimelon." Teine laps pistab vahele „Minu emal ei ole kodus aega pudru ja pirukaid keeta". Edasi kuulen, et vahest olevat meil soe shokolad, viinisaiad ja kooke. Siis veel hakkliha vorm, mille sees on makarone, herneid ja maisi. Küsivad, kas ma olen seda söönud. Ma ei ole kahjuks seda mitte saanud. Pea pereema on toidumuretsemisel nähtavasti väga hoolas. „Ma jään veel üheks nädalaks. Kodus on üksinda igav!" Hõiskab mu väike sõber ja lippab minema.

☆

Pragamist ei kuuldu ühestki tarest. Et aga käsud käivad, seda näeb jooksvatest kulleritest, sest paari tunni pärast algab traditsiooniline õhtune pidu. Saunast tuleb lonkav kena noormees. Isegi kark on abiks. Küsimusele, et mis jalaga juhtus, saan naerulsui vastuse „Lõhkusin puid ja kirves läks vähe viltu, ei saagi rahvatantsust osa võtta."

☆

Kasvataja ja näituse korraldaja suunab meid peamaja taha kus on käsitööde ja ta enda külmetamistehnikas maastikupiltide näitus. Tütarlaste käsitöid väga kasinalt, sest igaüks kes lahkub, viib töö koju. Ühel kotikesel on Rapla motiivi kaunistus, mis on originaalselt valge, siin aga sinine, kuigi valge oleks pleekimata riidel kaunim ja diskreetsem. Poisid ja tüdrukud on teinud tarkuseraamatu, mille motoks on „Paremaks kui hõbevara, kallimaks kui kullakoormat, tuleb tarkust tunnistada."

Konnade muinasjutu riigi romanss näitab, et suvekodu on positiivse karakteri kujundamise kool! Konnad tegid omale riigi, et kured ei saaks neid kinnipista. Suurvanker taevalaotuses on neile õige tee tähiseks. Siis on sini-must-valged vapid mille teisel pool „Hoia Jumal Eestit" või „Liberte Pour L'Estonie" võõrkeelsete jaoks. Õpilaste nahatööd jätavad hea mulje. Kui Rochesteri kaaslane ühe töö ostab, siis tähendab meister, et selle tööga olen ka ise palju külmetada saanud. Peab peale passima, muidu läheb kõik mokka. Seda rasket vana tehnikat õpetavad Ameerika mitmed ülikoolid. Meid dekoreeritakse sini-must-valge kaelaehtega, mis just sobiv peole minekuks.

☆

Ootame pimedat. Loojenev päike värvis kaugelt metsa tagant taevas olevad pilvesiibud tumeroosaks enne kui lõplikult kadus. Nauditav eeskava koosnes laulust, tantsust ja Jõekääru põimikust. Iseseisva laulukoorina esinesid veel endised kasvatajad. Ebatasasel murul tantsimine paneb kergelt komberdama. Unustamata oli noorte ennemuistsete sõdalaste esinemine, käes mõõk, kirves, sõjanui, vibu jne. kes laususid:

„Tõuske mu rahvas ja maa! Teeme mõõka; teeme oda, et saaks vabaks Eesti koda. Seiske kui tammed tuulessa. Ära iial anna alla ja ka üksinda võitle kui lipu-mees . . ." Need sõnad jäävad igavesti nende noorte hinge.

Pillimehed olid oma kasvandikud ja tõrvikute rongkäik ilus. Lõppes palvuse ja hümniga.

Jõekääru päriselanikud ei tülita end peole tulekuga. Oli ju laupäeva õhtu ja üks peremees läks sõpradega sauna ja teisalt öeldi, et see ju maksab.

☆

Pühapäeva hommik oli vaikne ja kena. Taevas imelikkude valgetäpiliste pilvevõrkudega kaetud. Lähme õpetaja Nõmmiku laste jumalateenistusele, mis toimub peamaja ees. See oli lastele huvitavalt ja arusaadavalt koostatud. „Tulge Jumala ligi, siis tulen ma teie juurde." Õpetaja helistas väikest kella ja küsis mis see on „kell!" „Kas olete suuremat kella näinud?" „Ja, kirikul on suurem kell", „Miks helistatakse kiriku kella?" Vaikus. „Kui teil on sünnipäev, kuidas kutsute omale külalisi?" Vastused on, et helistame või saadame kutse. Ka kiriku kellahelin on kutse jumalakotta ja piibel kutseraamat Jumala juurde. „Miks sa kutsud sõpru oma sünnipäevale?" Õpetaja lõpuks kontrollis, mis lastele meelde jäi. Marika Mäeste jutustas kõik hästi järgi. Õpetaja küsis veel, kes soovib kirikuõpetajaks õppida. Mitte keegi.

☆

Peatan haljal aasal „Jõekääru vaimu" nooreautori, Aime Nurmse, kes juhatas koori ja jäi meelde. Temalt kuulen, et ta õpib ülikoolis kehakasvatust ja Jõekäärul olevat vaim, mis teda juba aastaid siia tagasi kutsub. Siis tuligi ühel õhtul mõttele, et teen sellest ühe loo ja teised kasvatajad aidanud siit-sealt veel täiendada. Nii sündiski originaalne põimik.

Soovime õnne ja edu sellele andekale energilisele neiule, kelle juuksed on suvine päike teinud valgeks kui lina.

Eha Toomberg

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502
MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja
PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

HAAVATUNA TSHEHHI PÕRGUS

Kesk-Euroopa kultuurrahvana diskvalifitseerisid endid tshehhid 1945. a. maikuul, mil Euroopa sõjatandreil vaikisid relvad. Algas ajujaht ja verine kättemaks sakslastele; mitte üksnes sõduritele, vaid ka tsivilistidele. Mis aga kõige hullem: ainsa keskeuroopa rahvana tegi tshehhi pööbel kaitsetute inimeste alandamisest, piinamisest ja sadistlikust mõrvamisest avaliku rahvalõbustuse. Eestikeelses kirjanduses on selle osaliselt jäädvustanud Agu Kask („Unustatud sugupõlv") ja Juhan Lindström („Tshehhi põrgus"). Põhjaliku ülevaate sooritatud kuritegudest annab „Sudetendeutsches Weissbuch" tunnistajate seletuste põhjal. Raamat ilmus Saksamaal umbes 25 aastat tagasi.

Tshehhi põrgusse sattus ka Eesti Diviis, mille koosseisust suur arv notiti maha, poodi üles või piinati surnuks ning paljude teekond lõppes Siberi surmalaagrites. Kahjuks on veel seni selgitamata küsimus, missugune ohvitser sõlmis tshehhidega kokkuleppe relvade mahapanemiseks, millega „garanteeriti" Eesti Diviisil takistamatu läbimarss läände. Aga kui peakski see süüdlane leitama, ei teeks see mõrvatuid elavaiks ega võtaks eluga pääsenuil tagasi läbitehtud alandusi ja kannatusi.

Üks Eesti Diviisi reavõitleja, kes viibis pärast Saksamaa kapitulatsiooni 16 päeva haavatuna Tshehhis ning tegi pika jalamarsi läbi pööbli kadalipu, meenutab oma läbielamusi:

„Olin 8. mail 1945 Riesengebirge lõunajalamil Starkenbachi linnakese reservlaatsaretis ravimas kopsu läbilasku ja raskelt paranenud kaelahaava, mille sain 1944. a. augustis Kuremäel.

„MANG" ALGAB"

See oli 8. mail 1945 umbes kella kümne paiku hommikul, kui laatsaretti ilmusid relvastatud tshehhid, osa univormides, osa erariides. Üks ohvitser käsutas kõigepealt ülemarsti relva äraandmiseks. Viimane ulatas tshehhile oma püstoli koos vöörihma ja kabuuriga. Ka haavatud pidid andma ära oma relvad. Paljudel olid püstolid seljakotis. Väljas ootasid mõned bussid ja veoautod. Raskemalt vigastatud käsutati bussidesse ja kõndimisvõimelised lahtistele veoautodele. Tshehhi ohvitser kinnitas, et teiega ei juhtu midagi, mispeale algas sõit teadmatusse. Mägise maa tõttu oli raske kindlaks teha sõidusuunda. Ei teadnud, kas liigume itta või lääne. Olime 20-ne mehega lahtisel veoautol. Enamuses olid eestlased, peale selle mõningaid lätlasi ja sakslasi. Varsti sattusime põgenikevoori. Edasiliikumine oli aeglane ning meie veokitekolonn hajutati. Ühe autoga sõitis kaasa eestlasest arst dr. Laidsaar koos perega, kes hiljem sattus venelaste kätte. Sõitnud umbes 100 km, lõppesid puugaasiga veoautol puuklotsid. Autojuht käsutas meid autolt maha ning lubas minna puuklotse hankima. Ootasime tema tagasitulekut maanteeserval.

KONTROLLID JA PEKS

Oodanud mõne tunni, ei ilmunud ei autot ega autojuhti. Otsustasime liikuda koos põgenikevooriga edasi jalgsi. Teeveerel võis näha veidi sõjajälgi — laipu, hobusekorjuseid ja põlenud sõidukeid. Esimese kahe päeva jooksul ei juhtunud midagi põrutavat kui arvata välja nälja, janu ja lahtised haavad. Ööbisime koos saksa põgenikega maanteekraavis. Nälginud imikud karjusid kogu öö. Emadel polnud neile pakkuda midagi peale vee. Piinatud ja nälginud naistel polnud enam rinnapiima.

Siis tuli esimene kontroll. Kaks relvastatud tshehhi peatasid meie salga. „Kuhu lähete? A-ah! SS!" Meie mundritelt lõigati maha kraepeeglid ja varrukatelt reetvad kullid. Oli see tegu meie aitamiseks või suveniiride kogumiseks? Meile kui lihtsatele rindemeestele polnud teada, missugusteks kurjategijateks „välgu" vormiga mehed olid vahepealt tunnistatud. Pärast märkide mahalõikamist lasti meil edasi minna. Paljudel olid lahtised haavad. Ka minu kaelahaavast nõrgus mäda põlvini. Kogu aja tiirles meie ümber tohutu kärbestepilv. Nälg ja janu hakkasid kollitama, sest viimane leivaraas oli jagatud vennalikult. Kui läksime kaevule vett otsima, kihutasid tshehhid meid minema. Aegamööda vähenes meie salk. Ühes linnas eraldati meist tervemad ja tugevamad. Mitmed arvasid, et on rohkem väljavaateid kui katsuda pääseda edasi üksinda. Maha jäid ka need, kelle jõud haavade, nälja ja janu tõttu rauges. Jäid apaatsetena istuma kraaviveerele. Mis neist hiljem sai, seda ei tea.

Esimesed nahatäied saime ühes väikelinnas, kus meid peatas tshehhide patrull. Meie säilunud varanatuke ja taskud otsiti läbi. Noored nolgid lahmisid meile näkku kuni üks varem või teine hiljem siruli langes. Kes kiiresti jalule ei saanud, see sai hoope jalaga või urineeriti „meelemärkusele". Pärast seda, kui meie näod olid nagu verised maskid, lubati meil edasi minna. Õhtul olime üheksa mehega jällegi ühes linnakeses.

VENELASED OLID INIMLIKUMAD

Seal sattusime esmakordselt venelaste patrulljile. Viimase „natshalinik" ütles meile laia irvitusega: „Gitler kaputt, vainaa kaputt, idite domoi!" Aga varsti pärast seda lõid tshehhid meile „kammi turja" ning vedasid meid vangilaagrisse. Teel sinna käis kõikjal tshehhide vennastamine venelastega. Kõik majad olid ehitud punaste kaltsudega. Tankidel istusid venelased ja tshehhid kobaras ning vodkapudelid käisid käestkätte. Tänavail löödi garmoshka- või balalaikahelidel tantsu.

Vangilaagris ei pööratud meile erilist tähelepanu. Olime tunnistajateks sadistlikele piltidele, mida võib kutsuda esile ainult tshehhi pööbli perversne aju. SS-ohvitsere tõmmati alasti ning pekseti keppidega, kuni nad jäid lamama veriste tompudena. Vangide naiseperest otsiti välja alaealisi saksa tüdrukuid, keda viidi vägistamisele. Vange sunniti sööma väljaheiteid. Meile sülitasid noorukesed plikanatid näkku või näitasid põlglikult paljast istmikku. Samaealised poisinolgid peksid meid näkku ning urineerisid haavadele. Ei tea, mis „nalja" meiega oleks veel tehtud, kui vene sõdur poleks vahele astunud. Parajasti kui salk noorukeid demonstreeris meie kallal oma sangarlikkust, käratas venelane: „Stoi!" — „Potshemuu?" imestasid tshehhid. „Eta nasha," vastas venelane ning lasi meid laagrist välja.

TSHEHHIDE „ETENDUSED"

Teel nägime mitmeid võikaid pilte, milles avaldus tshehhi pööbli sadism. Saksa põgenikel visati lapsevankrid koos imikutega kraavi ning emad toimetati jalahoopidega vankritele järele. Meie läbiotsimised ja peksmised kordusid igas asulas, kus käis vennastamine venelastega. Mu nägu oli pesust kogu aja kandiline, meenutab jutustaja. Meie lahutamatuteks saatjateks olid peale selle nälg ja janu. Öösiti varastasime vagudest kartuleid, mida sõime toorelt. Üsna harva õnnestus kerjata sakslastelt ja paaril korral isegi tshehhidelt palukese leiba. Inimlikud annetajad käskisid hirmunult meil kiiresti kaduda. Mõnikord peatasid meid venelaste patrullid. Kõigi jutt oli sama: „Gitler kaputt, voinaa kaputt, domoi!" Mõned kostitasid meid koguni mahorkaga. Oli veel tegemist rindeüksustega, sest NKVD-üksused hiilivad kaugel rinde tagalas, kus pole karta pauku.

Tuikunud kogu öö lääne suunas, peatati meid ühes külas tshehhide poolt. Alaealistele, nolkidele tegi nähtavasti nalja, kui nad drillisid meid kogu järgmise päeva, lastes seista ja istuda vaheldumisi. Mäletamisväärset nahatäit selles külas ei saanud. Nägime vist nii armetud välja, et isegi ajutul poisikesel ei passinud meid enam klobida. Meie grupp oli kuivanud kokku viiele mehele: mina, Ilmar Orgo, Palm, Kokk ja Jõgi. Nendest elab Ilmar Orgo Austraalias, Palm lasti vangilaagris maha ameeriklaste poolt.

Ühel õhtul peatas meid mingi habemik tshehh ning kutsus meid etendust vaatama. Pidime minema pealtvaatajateks mahalaskmistele. Keda seal maha lasti, kas eestlasi või saksalasi, seda ei tea öelda. Nälg, apaatsus ja fatalism on kustutanud mälust üksikasjad.

Ühel teisel õhtul, mil hiilisime päevasest peidupaigast — metsast — välja peatas meid tshehhi patrull. „Tulge imet vaatama!" anti käsklus. Läksime kaasa. Ühe jämeda puu all põles tuli, mis valgustas kaht puuoksa poodud SS-meest. Tshehhid küsisid, et kas tahate ka nende kõrval rippuda. Loomulikult polnud meil veel selleks soovi. Pidime poole ööd seda pilti vaatama, mispeale tohtisime edasi liikuda. Sel ööl saime ühe sudeedisakslase talust veidi leiba ja joogivett. „Minge kiiresti edasi!" andsid sakslased nõu. Neil oli endil hirm tshehhide ees.

ÜKS INIMLIK TSHEHH

Pärast päevast rännakut olime pärast läbiotsimisi, peksasaamisi, riiete niisutamist uriiniga ja tshehhi plikakutsikate tagapoolte „imetlemist" Teplitz-Schönhau linnas. Seal oli palju saksa sõjaväelasi kõigist väeliikidest, tsiviliste ja itaalia vöörtöölisi. Meile anti lubadus sõita rongiga üle piiri Saksamaale. Rongid liikusid küll kogu aja, kuid meid ei lastud peale. Meid peksti alla isegi vaguni-katuselt. Orgo ja Palm, kel polnud „metsalise märki" kaenla all, läksid linna toitu otsime. Julged mehed läksid kohe linnapea juurde. Viimane küsinud, et mitme mehe jaoks leiba vajatakse. Ehkki olime viiekesi, said nad kümne mehe leivanormi — kaks suurt pätsi leiba. Ootasime paar päeva väljapääsu. Selle asemel saime mõned korrad peksta. Kui asi kippus minema liiale, tulid venelased vahele. Kolmandal päeval jagati ootajatele lendlehed, millel seisis, et piir Saksamaale suletakse 24 tunni pärast. Kes selle aja jooksul ei lahku, jääb Tshehhoslovakkiasse. Üle kõrge mäe kulgevate serpentiinteid pidi oli Saksa piir 35 km eemal. Õhtuhämaruses alustasime tõusu mäkke jalgsi. Meid peatas üks pikakasvuline tshehh, rühi ja väljanägemise järgi ohvitser. Ta oli sõbralik ja sümpaatne mees. Küsis, et kust meie pärit oleme. Saades kuulda, et oleme eestlased, kinnitas ta soravas saksa keeles, et ta tunneb Eestit väga hästi. Mis viisil ta Eestit tundis, seda ta ei avaldanud. Igal juhul näisid tal olevat Eestist head mälestused. Ta palus oodata ning tõi meile leiba, liha ja suitsukraami ning juhatas õige tee Saksamaa suunas. Tuikusime pärast kehakinnitamist mäetipu suunas. Tshehh saatis meid niikaua kui olime läbi patrullide. Alles hommikul olime mäe otsas ning ületasime Saksa piiri Olbernhau juures 24. mail. Piiril polnud kontrolli.

VENE TSOONIS

Arvasime, et oleme jälle inimeste hulgas, mistõttu liikusime muretult edasi. Korraga sattusime venelaste patrullile. See polnud meietaolistest surmakutsaritest huvitatud. Tavaline „Gitler kaputt, voinaa kaputt ja domoi!" Võisime minna edasi. Pärast seda vältisime teid ning liikusime piki metsi lääne suunas. Hofi lähedal peatas meid ameeriklaste dzhiip, millega meid viidi vangilaagrisse. Kaalusin seal koos jalatsite ja kaltsudega 42 kilo 1.72 cm kehapikkuse juures. Paar päeva hiljem viidi mind vangilaagri haiglasse, kust vabastati 1946. a. augustis.

Veel minu aastat pärast seda on mind need läbielamused painanud unenägudes," lõpetab jutustaja.

-kk

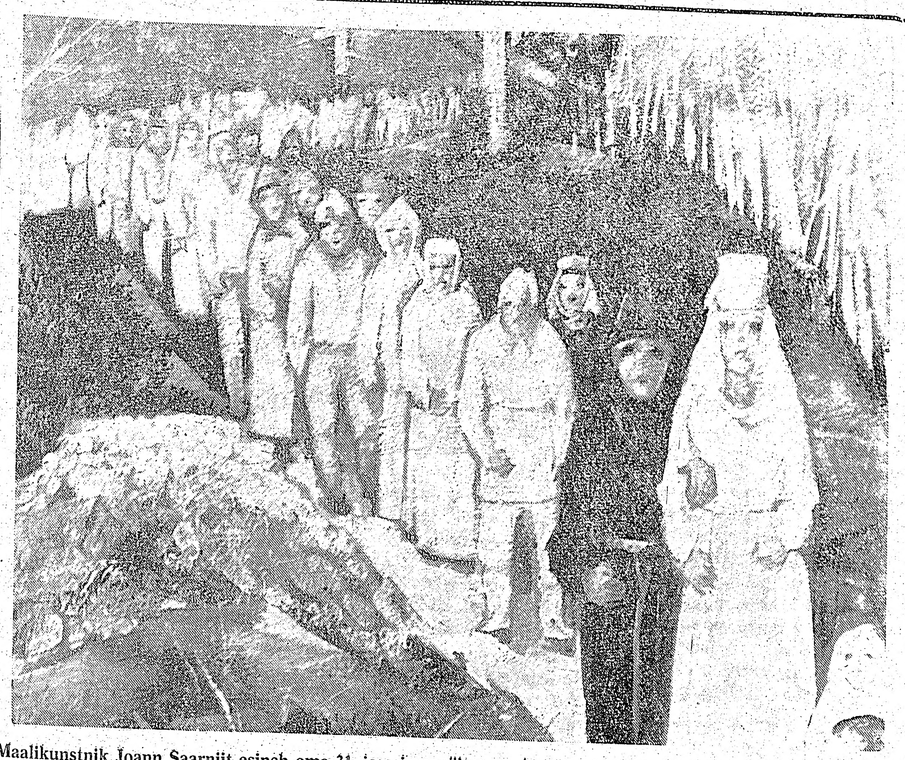

Maalikunstnik Joann Saarniit esineb oma 31. iseseisva näitusega ja sõnavõtuga kauge sumeri ajast Lakewoodis 15. ja 16. sept. ja Baltimore Eesti Maja 15. aastapäeva ajal 21., 22. ja 23. sept. Ülmaal „Pulmad" on üks väljapanekutest näitusel.

TAARAUSUGA KOMMUNISTLIKU SURVE VASTU

Väljavõtteid Tartus ilmunud „Poolpäevalehest"

Okupeeritud Eestis otsib rahvuslikult mõtlev noorema põlve intelligents väljapääsu kommunistlikust survest taarausu põhimõtete levitamisega, selgub vabasse maailma jõudnud poolillegaalse omaväljaande „Poolpäevalehe" numbritest. „Poolpäevaleht" ilmus Tartus alates möödunud aasta oktoobrist ja see noorema haritlaskonna iseseisva ideoloogilise ja kultuurilise hoiakuga väljaanne lõpetas okupatsioonivõimude surve ja ähvarduste tõttu käesoleva aasta algul oma ilmumise.

„Poolpäevaleht" nimetas ennast Valge Võtme Vennaskonna ja Maarjamaa Kultuuriühisuse häälekandjaks. Väljaanne ilmus suures formaadis (16 x 12 tolli) masinakirjas. Väljaandest on välja jõudnud seitse esimest numbrit. Number 8 ilmumisel keelustati väljaandmine ja üks toimetajaist heideti välja Tartu ülikoolist. Missuguseid survevahendeid teiste asjaomaste isikute vastu kasutati, ei ole teada.

Väljaanne ilmus omakirjastuse korras ja selles püüti vältida kehtivate seadustega vastuollu sattumist. Väljaandes avaldati isegi toimetuse aadress. Esimeses numbris deklareeriti sõnaselgelt, et toimetus ei kasuta tsensuuri, aga keeldub avaldamast kirjutisi, mida võidakse karistada ENSV kriminaalkoodeksi põhjal. Kuid see ei takistanud võime survevahenditega väljaannet sulgemast.

„Poolpäevalehe" numbritest 1, 4 ja 6 ilmus väljavõtteid „Meie Elus" nr. 29. Allpool kokkuvõtteid „Poolpäevalehe" nr. 2 ja 3 sisust.

„Poolpäevaleht" nr. 2

ilmus 28. oktoobril 1978 kuuel leheküljel. Esileheküljel on pikem artikkel „Taarast ja Jumalast". Märgitakse, et Taara jumaluse määritlus pärineb ajakirjast „Hiis", mis oli taarausuliste häälekandjaks 1930-ndail aastail. Mõtteavaldus lõpeb usulisfilosoofilise kontseptsiooniga: „Iga Jumal on hea, kui ta võlu mõju on pöördunud enese ja oma rahva parema tuleviku usu sisenduseks". Järgmistes numbrites lubatakse nende probleemide juurde tagasi tulla.

Numbris on lühike kirjeldus kirjanik J. B. Isotamme sünnipäeva aastamisõhtust. Kirjutises „Habemus Papam" antakse lühike eluloo kirjeldus uuest paavstist. Kirjutis lõpeb lausega: „Võime loota, et Servus Servorum Dei ja Pontifex Maximus Johannes Paulus II tugeva terviscga mehena ja ebasoodsates oludes tegutsema harjunud kirikuvürstina juhatab oma koguduse ka järgmisse sajandisse ning milleniumi."

Märkides, et ilmus järjekordne almanahh „Lectio", kirjutatakse selle kohta: „Meie usklikepere võib rõõmustada, et tema vaimse tervise eest kannab keegi pidevalt hoolt ja teeb seda seejuures küllaldase põhjalikkusega. Juttu on nimelt usulise sisuga masinakirjas almanahhist, nimega „Lectio", mille seitsmes number äsja lugejani jõudis." Samas numbris on toodud lühike heatahtlik järelhüüe oktoobris 1978 surnud kirjanik Reet Mornile.

Veel märgitakse, et ühes paguluses ilmuvas ajalehes oli 4. oktoobril toodud teade Enn Tarto kohta, mis ei olnud just õige. Kuna „Poolpäevaleht" ilmus 28. oktoobril, on huvitav, et läänes üpris lühikest aega asetleidnud sündmused leiavad selles kohese kajastuse.

Peep Ilmeti värsikogust „Tuulekanne" on toodud luuletus, mis lõpeb: „Iga kord võpatan lugedes üht sõna, seda võib nimetada hardumuseks EESTI."

Pikem artikkel „Kriitika ja kunstikriitika" toob kirjelduse oktoobris toimunud noorte autorite ülevaba-riilikust seminarist, kus Marju Lauristin esinenud kõnega „Noorus on hukas". Ta püüdnud väita, et noortel puudub huvi lähimineviku vastu või esineb „ajaloolise mälu" nõrkus. Autor esitab küsimuse: „Kas meie noortel saab olla „ajaloolist mälu" või teadmisi kirjanduses, kui meil puuduvad täielikud teadmised pagulaskirjandusest, ilma milleta on eesti kirjanduse üldpildi mõistmine ja üldse eesti kirjanduse interpreteerimine võimatu?" Artikkel loetleb umbes neljakümne kirjaniku nime, kes on paguluses avaldanud oma vaimuloomingut. Ja edasi küsib autor: „Kas noored teavad kodumaa ajalugu? Ei. See mida teatakse, lõhnab enamuses võltsingu järgi ja sedagi on enamuses vähe. Kus on näiteks Vabadussõja ajalugu?"

On toodud katkendeid teosest „Tallame puruks valgesoome mao", „Poliitiline Kirjandus", Tallinn 1941. Arvatavasti on see mõistukõne või näide, et ajaleht on tsensuurivaba ega ohusta kehtivat rezhiimi.

„Poolpäevaleht" nr. 3

ilmus 11. novembril 1978 kuue leheküljelisena. Esikülg on pühendatud juhtkirjale „Ühisest teest". Arutelu põhiteemaks on mõtlemise kaudu oma isikliku mina leidmine. Vaimse eneseteostuse teadlikus tunnetuses leitakse ka oma isiklik Mina-Hing. Autor kirjutab: „Rahva ühishing moodustab kogu oma rahva ühishingedest, milledel igal ühel võrdne väärtus. Iga inimene, kes reedab oma hinge, reedab ka oma rahva ühishinge (selle kaudu ka oma rahva ja isamaa), iga inimene, kes reedab rahva ühishinge, müüb maha tahestahtmatult ka enese oma. Kas ei või juhtuda nii, et kui igaüks meist tegeleks vaid iseendaga, siis saaks meist vaid suur hulk üksikhingi, küll täiuslikke ja rikkaid, kuid kellele ei lähe korda teiesd ja kes võitleb ainult selle eest, mis talle tähtis?

Sellest hoidumiseks on ainuke võimalus pöörduda Taara poole, võtta teda kui sedasama täiuse piiril seisvat eesmärki, võtta teda kui kogu rahva ühishinge täiuslikku vormi, kui kõige täisuliku kehastust ja temasse uskudes samm-sammult enda arendamise teel talle läheneda. Mida rohkem oleks temasse uskujaid, seda suurem oleks tema kogudus, mis ei ole aga mitte midagi muud kui ühteliitunud rahvas, kes koos sammub oma vabaduse poole".

Psühholoogi, tõlkija ja kultuuritegelase Peeter Tulviste sünnipäeva õnnitlus lõpetatakse lausega: „Palju edu töös, jätkuvat jõudu iseendaks jäämisel, õnne isiklikus elus ja Taara kaitset!"

Terve lehekülg on pühendatud Matti Miliusele tema 33. a. sünnipäeva puhul. Iseloomustavad on katked tema intervjuust.

Küsimus: Kuidas Sa hindad eesti kultuuri praegust olukorda? M. Milius: Ei saa hinnata seda, mida pole. Küsimus: Mida on Sinu arvates vaja teha selleks, et see peaks olema? M. Millius: Tsiteerin üht eesti poeeti:

„Kultuur saab eksisteerida vaid vaba rahva korral".

Küsimus: Mida sooviksid öelda lugejaile? M. Milius: See mida ma tahan öelda, sellest ei räägita avalikult. — Matti Milius on kunstikollektsionäär ja almanahhi „Sõna" toimetaja.

Kahel leheküljel on ära toodud täies ulatuses artikkel, mis ilmus „Noorte Hääles" 30. juulil 1949. Selle avaldasid 19 tollcaegset Tallinna Pedagoogilise Instituudi ettevalmistusosakonna õpilast. See algas järgmiselt: „Juba mõnda aega liiguvad Tarbekunsti Instituudi, Tallinna Polütehnilise Instituudi ja Teatrikunsti Instituudi üliõpilaste keskel ringi Tartu Riikliku Ülikooli ajaloo-keeleteaduskonna üliõpilase Ain Kaalepi käsikirjalised „luuletused". Lugedes neid „luletusi" selgub aga kohe, et tegemist ei ole luulega, vaid sulaselge kirjandusliku huligaansusega, mille abil nende armetu värsivärdiate autor püüab teostada diversiooni meie kõrgemate õppeasutuste üliõpilaste keskel".

Pikas ja otse labasusse kalduvas sõnastuses rünnatakse Ain Kaalepit ja pihustatakse põrmuks tema isiksus ja kirjanduslikud võimed. Sellele rünnakule vaatamata on aga Ain Kaalepist hiljem saanud tunnustatud kirjanik. Eesti Nõukogude Entsüklopeedia andmeil on ta sündinud Tartus 1926. a. ja lõpetanud 1956 Tartu Riikliku Ülikooli soome-ugri filoloogia alal. On avaldanud luulekogusid, tõlketöid ja keelealalisi artikleid.

Majanduselu

SOOMES VEELGI ODAV KÜTTEAINE

HELSINGI (M. E.) — Firma „Oy Shell Ab" võrdles juunis üheteistkümne Euroopa maa kütteainete hindasid. Selle uurimuse järgi saab Soome väga hea koha. Kütteõli maksustamine siin on kõige väiksem.

Kõige odavam bensiin on Inglismaal, kus see maksab (Soome rahas) 1,77 mk liitrilt, samal ajal peab aga Soomes sellest maksma 2,15 mk liiter (u. ¢58). Ainult Rootsis oli hind juunikuus siinsest odavam, 2,08 mk/l. Prantsusmaal maksis liiter juba 2,61 mk. Shveitsisgi, mis muide on turistile kõige kallimaks maaks Euroopas, maksis see „ainult" 2,47 mk. Balgias liitri hinnaks 2,32 mk, Norras ja Lääne-Saksamaal 2,18 mk jne.

Soome bensiinihind oli umbes viie protsendi võrra madalamale kui nende 11 maa keskmine.

Seevastu kütteõli oli siin kõige odavam Euroopas. Võrdluseks olgu mainitud, et liitri hinnas on tulumaksuks ainult üks penn, kuid näiteks Prantsusmaal 27 penni. Niimoodi liitri hind koos tulumaksudega oli siin 74 penni ning Rootsis, mis teisel kohal odavuselt, 80 penni.

Diiselautoga reisimine osutus kõige odavamaks Rootsis, kus autosõitja oli sunnitud maksma ühe liitri eest 0,90 mk. Soomes 1,44 mk ja jälle kõige kallim oli see Shveitsis 2,65 mk liiter. Nii ületas sealne diiselõli hind 18 penniga bensiinihinna.

Kütteainete maksustamine oli juunis Euroopas keskmiselt 36 penni liitrilt, mis tähendab 30% keskmisest tarbijahinnast. Soomes seda vastu maksustati kõike kütteõlisid keskmiselt 23 p. liitrilt, mis on 22% keskmisest tarbijahinnast. Rootsi vastavateks arvudeks said 23 penni ja 20,2%.

Momendil on hinnad kõikjal veidi tõusnud, pole aga kahtlust, et Soome on oma koha odavuselt säilitanud.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Kesköö Moskvas

Fin Hollinger, kes „Toronto SUN" kirjasaatjana on külastanud mitmel korral N. Liitu, märgib oma kogemuste alusel, et Moskvas võib kartmatult jalutada kesköösl tänavatel, keegi ei tülita sind. Restoraanid on täis külastajaid ja seal ei ole tarvis anda jootraha. Sõit tänav-raudteel maksab 4 centi ja maaaluse raudtee jaamad on väga esinduslikud ning kunstipäraselt kaunistatud. Viga seisneb vaid selles, et hotelle on vähe ja 1980. a. olümpiaadi ajal lubatakse sinna sõita ainult 8000 kanadlasel. Rohkem ruumi ei ole neile võimalik kuidagi reserveerida. N. Liit on üldse kõige vastuoluderikkam maa raudeesriide taga.

Hotell „Ukrainas", kus Fin Hollinger tavaliselt peatub tõstukid liiguvad sama aeglaselt kui shotlase käsi arve poole restoranis. Laialt kiidetud Moskva kaubamaja GUM näeb välja kui mõne siinse kaubamaja keldrikord kvaliteedilt mitte heade kaupadega. Hinnad on kõrged ja valikut ei ole. Ülikonna või paari kinga de ostmisel tuleb ära anda terve kuu sissetulek. Kreml on omapärane ning üllatav oma vanade kunstiväärtuste poolest, kuid keegi seal ei ela. Mõistmata on kus venelased armastavad. Nende korterid on väikesed ja sealgi on kokku surutud igasse tuppa vähemalt üks perekond. Moskvas ei ole motelle, vabaõhu kinosid ega suuremaid autosid. Ainult linna pargid on suured ja kusagil ei ole silte, et murul käimine on keelatud.

Kapitalistlik eraettevõtlus eksisteerib, kuigi varjatult ja peamiselt noorte juures. Teismelised poisid ja tüdrukud püüavad turistidelt vahetada sõdurivormi nööpide ja vöörihmade vastu närimisgummi, huulepulka, tulemasinaid, pliiatseid, sulepäid jne.

Liikumine N. Liidus on huvitav. Seal on palju ilusat, huvitavat ja hämmastamapanevaid vastuolusid. Sinna sõit tasub end ära aga mitte seal elamine.

-k.

Nädala vestlus

Kunstnik otsib kaasat

Kujur Rudolf Saaring peab pöörduma tagasi Argentiinasse kui ta ei saa luua Kanadas omale kodu, selgus vestluses kunstnikuga kes juba mõnda aega teeb abiellumisplaane.

— Siin on ju meeldivaid vabu naisi, kuid lesed ei taha loobuda oma mehe pensionist ja teised oma vabadusest, kurtis ta „Meie Elule".

— Mis oli tõukejõuks Torontosse asumisel?

— Eesti Kunstide Keskus korraldas siin Balti kujurite näituse. Samal ajal külastas Buenos Airest grupp Kanada eestlasi kel oli võimalus sellele näitusele tuua minu kolm pronks tööd müügiks ja mõned minu raamatud paljude tööde fotodega. Hiljem kirjavahetuses külaskäinutega anti mulle mõista, et minusuguse kunstilise kaliibriga kujuril on siin tööd küllalt, mõelge kas teie tahaks siia üle kolida. Kuna Argentiinas kaotatakse üüriseadus, seetõttu vabad käed üüri tõstmiseks, minu pensionist ei oleks jatkunud ja pensionääride korteri saajate järjekord tohutu pikk.

— Nii, et otsustasite Kanada kasuks.

— Ega see nii lihtsalt läinud. Pidin selgusele jõudma, kas saan pensioni Kanadasse ja oma tööd välja viia. Selleks oli tarvis ministeeriumi ja muuseumi luba. Nüüd see kõige tähtsam — garantii, mille andis üks lugupeetud proua kuueks kuuks, millest sai 9 kuud. Siiram tänu talle. Ajutiselt elan nüüd sõbra külalisena Don Mills'is, kus puudub aga töötamis võimalus.

— Mis on teie tulevikuplaan?

— Meeleldi sooviksin siin uue kodu leida. Jäin viie aasta eest leseks, lootuses siia jäämiseks olen elamise Argentiinas täielikult likvideerinud.

— Olete siin müünud midagi oma töödest?

— Kolm tööd, kahjuks neljanda tellimist ei saanud täita tehnilistel põhjustel. Praegu on mõned tööd müügil Eesti Majas.

— Kui teie saaksite siia jääda, mis tunnesanded omale näeksite?

— Jäädvustada meie poliitika- ja kultuuritegelasi skulptuuris, see oli ka üks minu siia tulemise põhjus.

— Kas olete oma probleemidest informeerinud Eesti Kunstide Keskust?

— Jah, tegin seda. Kahjuks aga ei ole sellest organisatsioonist küll seinni mingit kasu olnud minu probleemide lahendamisel.

Nii et naised — tulge appi!

KUI SÜGAVAD JA TUGEVAD ON EESTI LASKESPORDI JUURED

Laskesport on õilis ja uhke sport. Ta erineb teistest spordialadest selle poolest, et seal nõutakse sportlaselt „viimast väljapanekut" kuna laskesportlane peab end seesmiselt koondama, saavutama füüsiliselt absoluutse rahu ja sulama relvaga kokku. Siis saavutab ta parima tagajärje.

Arvatakse, et laskmist vibupüssist harrastati ja võistlusi korraldati juba 25,000 aastat tagasi jahipidamisest end elatavate rahvaste juures. Laskesport praeguses mõttes on nooremaid spordialasid ja seotud käsitulirelvade kasutamisele võtmisega. Varsti sai sellest sport elule ja surmale, kahevõitluste näol. Need olid sagedaseks nähteks 150 kuni 200 aastat tagasi ja keegi ei võinud olla kindel, et teda ühel või teisel põhjusel kahevõitluseks välja ei kutsuta, Igaüks, kellel oli võimalik enesele muretseda püstol, harjutas täpsuslaskmist, et kahevõitluses olla väljakutsujale väärikas vastane.

Üksikasjalikud andmed kahevõitluste korraldamise kohta Eestimaal puuduvad. Kindlasti korraldati neid aadli seisusesse kuuluvate isikute vahel. Üksikud eestlased, kes edasi jõudsid oma erakordsete vaimuannete ja visaduse abil, olid uustulnukad ja vaevalt sallitud parunipoegade seas. Neid püüti kõrvaldada või lahti saada. Üks võimalus selleks oli kahevõitlus. „Matsi pojad maalt" pidid seda arvestama ja olema eriti osavad püstoli käsitamises, et võimalik väljakutsuja enne 2 korda mõtleks, kas ta riskib eestlast välja kutsuda või mitte. Vajalise tunnustamise saamiseks laskeosavus tasandas siis juba teed.

Laskesport muutus rahvuslikuks pärast Vabadussõda ja Vabadussõda ise oli peamiselt kahevõitlus käsirelvadega ja kuulipildujatega. Sõjaajaloolaste poolt läänes on märgitud, et eestlaste kaotused Vabadussõjas, arvestades vaenlase suurt arvulist ülekaalu ja lahingute tihedust olid suhteliselt vähesed. Hea juhtimise kõrval põhjustas seda eesti sõdalaste kindel käsi, külm veri ja täppis tuli, mis vaenlasele ei andnud mahti rahulikuks tulistamiseks. Tibla tulistas rohkem huupi ja varje tagant.

Laskeosavuse tähtsust lahingus rõhutas üks väljaõppe ohvitser järgmise nõuandega sõdureile — Kui satute silm-silma vastu vaenlasega ja jääte hiljaks tule avamisega oma saamatuse ja oskamatuse tagajärjel, siis oleks olnud parem kui teie kunagi siia maailma ei oleks sündinud.

Seda nõuannet on kasulik meenutada ka tänapäeva laskuritel ja võitlejatel lahingus.

Vabadussõjas saadi sõjasaagiks hulgaliselt käsirelvi. Osa nendest jäi võitlejate kätte isikliku sõjasaagina. Nendega paugutamisest ja juhuslikust märkilaskmisest kujunes välja eesti rahvuslik laskesport.

Esimesena hakati laskesporti teadlikult arendama sõjaväes ja korraldati väeosade sisemisi laskevõistlusi. 1926. a. korraldati esimesed üleriiklikud sõjaväe laskevõistlused. Nendel võistlustel saavutatud tagajärgede alusel asetati üksiklaskurid, kompanii, pataljonid ja väeosad paremuse järjekorda. See tõstis eriti huvi laskespordi vastu, sest ükski väeosa ei tahtnud jääda paremuse järjekorras viimaseks.

Üleriiklikkudele sõjaväe laskevõistlustele kaasusid kaitseliidu laskevõistlused ja 1927. a. alates ka Eesti-Soome maavõistlused. Nendel võistlustel eestlased kaotasid soomlastele 4 aastat järgimööda, kuid ei vandunud alla. 1931. a. võideti soomlasi esimest korda ja sealt peale jäid eestlased soomlastele maavõistlustel väärikateks vastasteks.

1931. a. oli Eestis üle 2,000 laskesportlase, asutati Eesti Laskurliit, astuti Ülemaailmse Laskurliidu liikmeks ning sooviti võtta osa selle liidu poolt korraldatavatest Maailma Meistrivõistlustest Lwovis, Poolamaal.

Eestist läks teele 13-ne liikmeline meeskond ja ainult ühel nende seast läks korda pääseda maailma parimate laskurite sekka ning kaasa tuua isiklik pronksmedal. See oli pärastine Eesti jalaväe inspektor ning laskespordi hingestatud edutaja, kolonel Johannes Siir.

Ebaedu MM-laskevõistlustel ei heidutanud eesti laskureid, vaid tiivustas neid paremate tagajärgede saavutamisele. Laskeasendeid parandati, treening muudeti süstemaatiliseks, juurde ehitati mitmed uued laskerajad ja sõjaväe arsenalis hakati kujundama uut, eestipärast täpsuspüssi. Kõik see andis tulemusi, mis ilmselt esile tulid E-S maavõistlusel 1933. a. tuli individuaalselt esikohale Ernst Rull ning täitis esimese eestlasena rahvusvahelise suurmeistri normi. 1934. a. G. Lokutar teise eestlasena ületas rahvusvahelise suurmeistri normi ja eesti meeskond võitis soomlasi vabapüssist laskmises 155 silmaga. Kal. 22 vabapüssist laskmises soomlased võitsid eestlasi. Järgmisel aastal maavõistlus oli veelgi pingerikkam ja meeskondade lasketase tasavägine. Täiskal. vabapüssist laskmises soomlased võitsid eestlasi ainult 3 silmaga (10,494: 10,491). Kal. 22 vabapüssist laskmises eestlased võitsid soomlasi 36 silmaga (11,162:11,126). Varsti pärast seda maavõistlust seisid ees MM-laskevõistlused Roomas.

Rooma MM-võistlustel Eesti meeskond tuli täiskal. vabapüssist laskmises teisele kohale Soome järel, jättes kolmandaks MM-laskevõistluste traditsioonilise võitja — Shveitsi. Rootsi meeskond tuli 4. kohale. Kal. 22 vabapüssist laskmises Eesti meeskond saavutas esikohad põlvelt ja lamades laskmisel. Lamades laskmisel püstitati uus maailma rekord 1964 silmaga. Eestlased olid üldiselt väga edukad nendel võistlustel ja tõid kaasa 17 kuld, 18 hõbe ja 16 pronks medalit. Nende tulemuste tõttu Eestit hakati lugema üheks tugevamaks laskespordi rahvaks, võistlustest osavõtnud 13 rahva seas.

Järgmised MM-laskevõistlused korraldas Soome Helsingis 1937. a. Osavõtt sellest laskevõistlusest kujunes Eestile tõeliseks triumfiks. Tähtsaimal võistlusalal—täiskal. vabapüssist laskmises Eesti tuli esimesele kohale 5526 silmaga. Teisele kohale tuli Soome ja kolmandaks jäi Shveits. E. Kivistik püstitas uue maailma rekordi kolmest asendist kokku 1124 silma. Eestlased olid edukad ka kõigil teistel võistlusaladel. Kaasa toodi igavesti rändav „Argentiina Karikas", kõik meeskondlikud asendite kuldmedalid, hulk individuaalseid medaleid ja arvukalt isiklikke auhindu. Võidukaid laskureid vastuvõttes rahvas juubeldas ja ei tundnud, et ta oleks väikerahvas teiste seas. Laskesportlaste arv ja laskespordi populaarsus tõusis tohutult.

1939. a. MM-laskevõistlustel Luzernis kordus sama. Eesti meeskond tõi tagasi Argentiina Karika ja püstitas 3 uut maailma rekordit. Kaasa toodi 6 kuld, 5 hõbe ja 5 pronks medalit ning suurel hulgal jällegi isiklikke auhindu. Paremuspunktide järjekõrra kohaselt Eesti tuli laskevõistluste üldvõitjaks 33 punktiga. Järgnes Shveits 28 ja Saksamaa 24 punktiga. Soome jäi 4. kohale.

Sellega lõppes Eesti laskespordi tähelend. Järgmisel aastal okupeeriti Eesti. Relvad korjati ära rahva käest ja laskerajad suleti. Laskeasjanduse asemele tuli sõjaväes poliitiline õpetus ja nagu üks punaarmee komissar selle juures tähendas, tuleb enne selgeks teha kuhu poole mees püssitoru pöörab kui ta lasta oskab ja alles siis tuleb hakata teda õpetama.

Eesti okupatsiooni algusest on möödunud üle 30 aasta ja nähtavasti leidub nüüd seal mehi, kelle kätte kommud võivad usaldada relvi laskespordi harrastamiseks ja võistlemiseks teiste rahvusmeeskondadega N. Liidu piirides.

Olgu nende südameasjaks, kuhu poole nad oma püssitorud pööravad, kui aeg tuleb võitluseks, Eesti ühiskond Kanadas ei kahtle, kuhu poole tele, noorteaasta laskurid oma püssitorud pöörate kui „Sõjahüüd käib üle maa". Eesti vabaduse nimel saage headeks laskuriteks ja viige jälle Eesti nimi paremate laskespordi rahvaste ridadesse ja mõteige Eestist kui tugevast laskespordi rahvast.

Laskesport vabas maailmas on möödunud 30 aasta jooksul arenenud edasi. Eestlaste poolt püstitatud maailmarekordid on ületatud ja momendil on nende hoidjateks ameeriklased. Nende relvad ja lasketehnika on individuaalselt viimistletud ja meie laskuritel on palju nendelt õppida. Tehke seda eestlasele omase püsivuse ja järjekindlusega, siis jõuate kaugele, sest laskespordi arendamiseks on eestlastel suured eelised, sügavad ning tugevad juured.

August Nõmmik

ARVO PÄRTI LOOMING ÄRATAS SOOMES TÄHELEPANU

Rahvusvahelisel kammermuusikafestivalil Kuhmos said erilise tähelepanu osaliseks Arvo Pärti looming, keda ennast ei lubatud Soome sõita. Kõik ajalehed kirjutavad tema töödest ülistavalt: „Kaleva" pealkirjaga „Arvo Pärt — Kuhmo helilooja nimi" ning suurim ajaleht kogu riigis „Helsingin Sanomat": „Arvo Pärdis põleb meistrite hing".

„Kalevas" kirjutab Kalevi Kuosa pooleleheküljelise artikli koos helilooja pildiga tema muusikast, ütledes muuhulgas: „A. P. on 60-ndate aastate algusest peale olnud koos Veljo Tormise, Eino Tambergi ja Jaan Räätsiga kõige rohkem esitatud eesti nüüdisheliloojа ja neist rahvusvaheliselt kõige kuulsam. Tema teoseid on esitatud muu hulgas. Varssavi ja Venetsia nüüdismuusikafestifalidel. Oma toodangus A. P. on õnnestunud tõhusalt ühendada rahvusliku ning rahvusvahelise traditsiooniga kõige värskemaid moodsaid materjale, mille elamusliku lähtekohana on sageli tänapäeva keskmiste üldinimlikkude probleemide jõuline tajumine."

Autor jutustab kuidas ta möödunud veebruaris kohtus Tallinnas heliloojaga seal korraldatud Esimeste Eesti Muusikapäevade ajal.

Helilooja sündis 11. 9. 1935 Paides, Ema lapseaia õpetaja, isa tööline. Õpingud Rakvere ja Tallinna muusikakoolides ning lõpueksam 1963. a. Tallinna Konservatooriumis.

Ta on koorile kirjutanud „Meie ed" ja „Maailma samm", milledega võitis üleliidulise helitöövõistluse. 60-ndatel aastatel ilmusid lisaks „Nekroloog", „Perpentuum mobile". „College sur B-A-C-H". „Musica sillabica". „Diagrammid klaverile", „Puhkpillkvintetto". tsellokontsert „Pro et contra", „Polüfooniline sümfoonia", Tshaikovski laenu sisaldav „2. sümfoonia" ning too loominguperioodi lõpetav „Credo-fantaasia klaverile, koorile ja orkestrile".

Selle aastakümne kõige tähtsamaks helitöödeks peab Kuosa keskaegse muusika elemente sisaldavad „3. sümfooniat", kantaadisümfooniat „Laul ärmastatule" ja eritigi kammermuusikahelitööd „Tabula rasa", mis 1977. a. sai N. Liidus riigipreemia.

Siis analüüsib autor Pärdi 1. augustil kontserdi avatükki „Cantus Benjamin Britteni mälestuseks", mis komponeeritud märtsis 1977 otsese reaktsioonina teadmisele, et suur briti helilooja on surnud. See on muide üks Pärdi töid, mida varem Soomeski kuuldud.

Loeme kuidas Pärt juba lapsena alustas heliloomingut Rakvere muusikakoolis klaveriõpingute kõrval. Tallinnas tema õpetajateks olid Veljo Tormis ja Heino Eller, keda Kuosa peab rahvusromantilise ja impressionistliku perioodi esindajaks Eestis, vennasrahva Sibeliuseks.

Momendil peab helilooja oma eesmärgiks harjuda rahvamuusikaga selle erinevates ilmnemisvormides.

Tellimustöö komponeerimine ei meeldi autorile. „Kõige raskem on pärast, kui nimed lepingule allakirjutatud."

„Helsingin Sanomat'i" kriitik Seppo Heikinheimo suhtub ülistavalt Arvo Pärdi muusikasse: „Temas põleb meistrite hing", kirjutab ta, ning võrdleb autorit juba Bachi, Mozardi ja Beethooveniga. Tema meelest pärast Igor Stravinskyt ja Dmitri Shostakovitsit pole tänapäeva muusikas teisi järeletulijaid, kuid ainult Pärt.

Samuti pidi kriitik Kuhmo muusikafestivalide kõige suuremaks sündmuseks just eesti heliloojа muusikat: nagu aeg peatuks! Stravinsky oh „stiliseeriv keiger" Pärdi kõrval.

Vaimustusega suhtuti „Tabula rasasse" koos „Cantusega". Kuhmos kuulas publik neid Gidon Kremeri ja Tatjana Gridenko poolt esitatuna nii vaikselt, mida harva Soome kontserdisaalides saab kogeda, eritigi just „Tabula rasat".

Arvo Pärt paistis olevat suur positiivne üllatus Soomes ja kriitika tema loomingule oli väga hea. Kahju ainult, et talle ei lubatud Kuhmo tulla. Kindel aga on, et Soomest sai Pärt ja ta muusika rohkesti uusi sõpru.

J. M.

Ontario
uus 30% ergutustoetuse investeerimise programm väikeärinduses

SMALL BUSINESS DEVELOPMENT CORPORATIONS PROGRAM

See uus programm on kavandatud privaatinvesteerimiste õhutamisteks väikeärides ja -ettevõtetes Ontario ulatuses Small Business Development Corporation'i abil.

ERGUTUSTOETUS

Investeerijad, kes ostavad osatähti Small Business Development Corporation'ist, saavad finantseerimiseks ergutustoetust 30% individuaalselt ja korporatsioonid saavad 30% mahaarvamisi tulumaksust. Igalt $1000.— saavad individuaalinvesteerijad $300.— toetust ja korporatsioonid $300.— ulatuses tulumaksust mahaarvamisi Ontario Corporations Income Tax'ist. See on otsene menetlus ja Ministry of Revenue on valmis võtma vastu vastavaid avaldusi.

SMALL BUSINESS DEVELOPMENT CORPORATION'I FORMEERIMINE

Üksikisik, korporatsioon või grupp investeerijaid võivad asutada Small Business Development Corporation'i, et investeerida soovitavas väikeärinduses, kui vastavad nõuded on vastuvõetavad.

PALUME MEILT KÜSIDA

Ministry of Revenue personal on alati valmis teiega diskuteerima Small Business Development Corporation'i rajamist ja kuidas täita avaldust toetuse või tulumaksust mahaarvamiste saamiseks.

Kui vajate informatsiooni või abi, helistage Information Centre, tasuta igal pool üle Ontario:

- Metro Toronto, tel. **965-8470**
- Area Code 807, küsige operaatorilt Zenith **8-2000**
- Kõigis teistes rajoonides hel. **1-800-268-7121**

Ontario

Lorne Maeck,
Minister of Revenue
Frank Miller,
Treasurer of Ontario
Larry Grossman,
Minister of Industry and Tourism

Eesti ettevõtluse edu:

SIFFER-SERVICE DATACENTRAL AB

Istudes „Siffer-Srevice Datacentrali" president Rein Puusepp'aga Stokholmi Eesti Maja büroos, jutt kulges algul Esto '80 teemadel ja peamiselt majutus-küsimuste valdkonnas. Ta toonitas, et kõigile leitakse hotellides ööbimiskohad, kuigi Stokholmis puuduvad suured kesksed hotellid. Siiski on Stokholmis igas hinnaklassis hotellitube ja kõik on kättesaadaval kas Tunnelbanaga või bussidega. Eriti üliõpilashotellid on väga populaarsed turistidele, kelledele hotelli tuba on ainult magamiskohaks. Eesti Päevade programm peaks olema esimeseks atraktsiooniks ja majutamine tulema teises järjekõrras vastavalt iga ühe soovile ja rahakoti kandejõule. Viieminutiline Stokholmi jalutus on hea „exercise" ja ei peaks liiga tegema kellegile lõpetas Rein. Tagasihoidlikult veereb jutt eesti ettevõtluse edule.

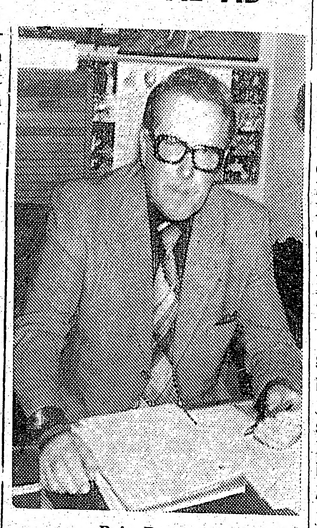

Rein Puusepp

„Siffer — Service Datacentral" tähistas 25 aasta tegevusjuubelit ja on üks suuremaid ja vanim sellel alal Rootsis. Umbes 10 aastat tagasi avanes võimalus Rein Puusepp'al osta kõik ettevõtte aktsiad. Siis oli palgalehel 40, nüüd on see arv 160 ning aastane läbikäik on umbes US$6.000.000, ütleb äärmise tagasihoidlikkusega omanik. Aastavahetusel 1978—79 ostis veel ühe väiksema Computer Service Firma Dalarnas, mis töötab iseseisva aktsiaseltsina ja annab teenistust 20 inimesele.

Küsimusele, kuidas jõudsite nii kaugele, vastab Rein, et see kõik on suure töö, püsiva õppimise ja enda täiendamise tulemus omal erialal. Palju vaeva ja palju unetuid öid on ohverdatud, et saada „peremeheks".

Rein Puusepp saabus Rootsi 1944 sõdurikuues vaese poisina. Sõda oli lõhkunud perekonna — isa küüditatud Siberisse 1941, ema Saksamaal pommide rajus, vend surnud. Esimese aasta elatas ennast juhuslikkude töödega, kasutades igat võimalust õppimiseks. Tänu tookordsetele töövõimalustele, puutus esimest korda kokku arvemasinatega aukkaardi tehnikaga, millest kujunes välja tänapäeva elektroonarvuti oma piiramatu võimalustega. Siis puudusid ülikoolides kompuuterite eriala kursused — tehnika oli õpetusest ette jõudnud. Palju aastaid hiljem võeti see ala ülikoolide õppekavva ja nüüd on võimalus saada kõrgema hariduse ja ettevalmistusega spetsialiste. Kõige parema praktilise ettevalmistuse sai tema prantsuse komputerite firma juures, kes tootsid ja turustasid neid masinaid Rootsis. Erialalised õpingud viisid Prantsusmaale, Saksamaale ja püsiv teoreetiline täiendamine Rootsis, millele ei näigi lõppu tulevat. Selle ala teadus ja tehnika areneb jooksusammul — mis täna on „up-to-date" on juba homme „out-of-date". Seda kõik on „space-age" toonud, ütleb Rein. Ta on töötanud komputerite alal 30 aastat.

„Siffer-Service Datacentral AB" peakorter asub Stokholmis Kungsgatanil. Operatiivne keskus kolis 1977 sügisel Solnasse koos masinatega. Töötavad 4 Sperry Univac Computer süsteemiga. Komputerid töötavad 3 vahetuses, 7 päeva nädalas. Töö tuleb Stokholmi piirkonna firmadelt. Tööjõu kohta märgib omanik, et paljud saavad firmas väljaõppe. Tööd on rohkem, kui jõutakse ära teha. Muide lisamärkusena Metropolitan Toronto tarvitab liikluse kontrolliseks „Sperry Univac" komputerit.

Rein Puusepp on rahvuslikult truuks jäänud oma sõdurikuuele. Kolm last, 2 tütart ja poeg on läbi käinud eesti skautluse read. Poeg kuulub Korp. Sakalasse ja tütred Eesti Naisüliõpilaste Seltsi. Eestluse mured ja probleemid on alati olnud Reinule südamelähedased. Ta on leidnud aega skautluse aitamiseks, on olnud „Lend Läände" toimkondades ja on jällegi aktiivselt ametis ESTO '80 korraldamisega majutustoimkonna juhina. Suurima rahuga ta jagab aega leivatöö ja rahvusliku töö vahel.

elna

LEP epiloog

XIV Läänerannniku Eesti Päevad said omale tagatjärele uue, erilise lisadimensiooni neis kaasa tegutsenud tubli eesti noore Glenn Kaskla eluvõitluse taustal. Glenn jäi küll kaotajaks pooleks, ent millise vapra võitlejana!

Glenni 15-aastane, ligi pool tema eluajast kustumisega võidelnud eluküünlake kustus paar nädalat pärast XIV LEP-i. Põlemisenergiat, elutahet oli tal külluses, aga nagu päris-küünal ei saa põleda, kui taht katkeb, nii oli ka Glenni eluküünlaga, kui leukeemia selle lõpuks läbi lõikas.

Glenn oma elutahte ja eluröömuga, ilu- ja kunstimeelega ning oma päritolumaale ja kaasecstlastele soojalt tuksuva südamega, huulil sulaselge, aktsendivaba eesti keel, oli kaua aega röömu- ja murelapseks ta lähemate omaste kõrval kogu Los Angelese eestlasperele. Talle tasuti juba tema elupäevil sellega, mida ta vääris, — armastusega, ja paljude palved on tõusnud tema eest Eluandja ette.

Pärast rahvapeo ettekandeid austati ja tänati Loyola Marymount ülikooli Sunken Garden kauni roheluse keskel kõiki neid, kelle pühendunud tegevuse viljana sai teoks päevade muude ürituste keskel ka suur rahvatantsu, rahvamuusika ja sõnalise teksti põimik „Rannikmaa". Selle peakorraldaja Virve Lillipuu ja teiste juhtide, kui ka rahvatantsijate, rahvapillimeeste j.t. kõrvale ette kutsuti ka Glenn, kellelt pärines XIV LEP-de embleemi idee. Temagi nimi kõlas, vastu võttes tänusõnu kõigi nende poolt ja nimel, kes olid kogunenud just rahvatantsupaari embleemi all äsjamöödunud läänerannniku eestlaste suurpäevadele.

Glenni võitlus, kaotus ja ometi ka võit — sest mis tõesti tegelikult loeb, on ju sisemine, on vaimsest jõust kantu ja mitte väline või näiline, — kõik see koos vapra Glenni mehise võitlusega, jääb koloreerima eestlaste püüdlusi ja tegevust läänerannikul ka tulevikus ja moodustab osa sellest jõust, mis meile on õigusega antud — eestlaseks olemisel.

H. E.

KURBUSES MÄLESTAVAD ARMAST ISA JA VANAISA

FELIX HOLLAND'IT

19. august 1979

tütar IRIS abikaasaga
poeg KAUPO abikaasaga
ja lapselapsed:
REIN, KAI, TARMO ja MATI

MEIE KALLIST ÕEMEEST

FELIX HOLLAND'IT

leinavad sügavas kurbuses

REIN IDNURM perega
MEERI SINKA perega USA's
ROMMI IDNURM perega Austraalias
FERDI IDNURM perega Austraalias

PIKA RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MINU KALLIS SUGULANE

FELIX HOLLAND

surnud 19. augustil 1979 Torontos

mälestab leinas

Puhka rahus!

RITA PAERAID

LUGUPEETUD MONTREALI EESTI SELTSI ESIMEEST

ERICH ASER'IT

surnud 7. 8. 79

mälestab kurbuses

MONTREALI EESTI VÕITLEJATE ÜHING

Armast perekonna sõpra

FELIX HOLLAND'IT

mälestavad

META LAUBA
TIIU ja ANNE perekondadega

Endist kaasametnikku Tallinna telefoni võrgust

FELIX HOLLAND'IT

mälestavad leinas

AGNES BARYLSKI
ALICE KATTEMAA
HELMI MANDEL
LIISA METS
OLGA PÄÄBO
ALMA RASS
ERNA SUTA

Armast

ALEKSANDER VALM'I

mälestavad

ALMA ja AUGUST KURLEI
AINO ja KOIT AINUMÄE

Armast koolivenda

ERICH ASER'IT

mälestab leinas

WESTHOLMLASTE KOONDIS

Kallist venda, onu ja sugulast

ÜLO KUHLBARS'I

sünd. 1920 Viljandis
surn. 18. augustil 1979 Rootsis

leinavad

õde HILDA RATAS abikaasaga
vend HEINO kodumaal
MARE WESTERBLOM perekonnaga
ENE CHRISTIE perekonnaga
JAAN RATAS junior
IIVI CAMPBELL
EVALD RATAS abikaasaga

ILMUS

ELMAR PETTAI
teine luuletuskogu

„SININE UNISTUS"

Hind $6.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „Meie Elu" talituses
Eesti Majas, 958 Broadview Ave.,
Toronto, Ont. M4K 2R6

EESTI KOKARAAMAT

Koostanud Viivi Piirisild
Eesti ja Inglise keeles

Hind $6.50

Postiga tellides saatekulu: Kanadas $1.00, USA-sse $1.50.

Müügil
„MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave. Toronto, Ont.
M4K 2R6

TERMOMEETRID

Celsius/Fahrenheit

$2.50 pluss O.S.T.

saadaval
„Meie Elu" talituses

Eesti arst valvekorras

25. ja 26. augustil
dr. H. Tari 922-3824

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.

Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 26. augustil JUMALATEENISTUS kell 6 õ. Teenivad usuteadusliku instituudi kandidaadid Albert Roost ja Hans Kivi.

Pühapäeval, 2. sept. JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Külalisõpetaja Elmar Pähn.

Pühapäeval, 9. septembril JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Solist Liina Purje.

ÕPETAJA KÕNETUNNID juuli ja augustikuu jooksul kokkuleppel.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS

20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 26. augustil kell 11 hom. JUMALATEENISTUS. Kõneleb A. Ehasoo. Külalisena perekond Szpiler Argentiinast.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutl. Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Pühapäeval, 26. aug. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb G. Pitka.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 26. augustil kell 11 hommikul.

Pühapäeval, 2. septembril jumalateenistust ei ole.

KALMISTUPÜHA pühapäeval, 9. septembril kell 2 p.l. York kalmistul. Mälestusteenistus toimub kalmistu uues osas. Teenib koguduse õpetaja ja mängib Vaimulik Orkester Inga Korjuse juhatusel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID suveperioodil neljapäeviti kl. 6—8 õhtul. Telefoniteel: 483-4103, 483-5847 ja 1-355-2777.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.

Jutl. Kaljo Raid.

10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäevla, 26. augustil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Vaimulik muusika. Kell 6 õ. KUULUTUSKOOSOLEK.

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu
Christian Dior, Rodenstock,
Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova,
Accutron

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

„Meie Elu" hilinenud kättesaamise puhul palume allolev kupong välja lõigata ja täidetult saata „Meie Elu" aadressile.

To: Estonian Publishing Co. Toronto Ltd.
Estonian Weekly „Meie Elu"
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

COMPLAINT TO THE POSTMASTER GENERAL OF CANADA

We subscribe to the Estonian Weekly „Meie Elu" — „Our Life"

Subscriber's name .....

Address (please type or print) .....

..... Postal Code .....

Estonian Weekly „Meie Elu" number ....., dated on .....

..... 1979 and mailed one day earlier from Toronto, was delivered by mail to my address on ..... 1979. This is ..... days after posting.

Usually issues of the "Meie Elu" have been delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. We would appreciate more rapid and normal postal service in the future.

Yours truly,

....
(Date of complaint) (Signature)

Reisid ja puhkus

„AIR CANADA" ODAVAD LENNUPILETID

„Air Canada" müüb odavahinnalisi lennupileteid Kanadas reisimiseks 24. sept. ja 4 nov. vahel ja sõiduks USA-sse 5. okt kuni 23. novembrini. Odavahinnalisi pileteid müüakse ainult lendudeks mis on pikemad kui 1,000 miili. Näiteks: hind 1,000—1,300 miililiseks edasitagasi lennuks on $119.00, 1301—1600 m. on $139, 2400 miili ja enam maksab $239.00. Lastele 2—5 a. kauguse peale vaatamata $89.00. Reserveerida 30 päeva enne sõitu ja piletid lunastada 7 päeva jooksul. Tagasisõidu ajaks on miinimum 7 ja maksimum 30 päeva. USA-st tagasisõidu viimaseks päevaks on 14. dets. Aega ei saa muuta ja äräütlemise korral tuleb maksta $20.00. Senini ettemakstud pileteid on võimalik ümber vahetada $20.00 tasu eest. „C. P. Air" ei ole senini müügile lasknud odavahinnalisi pileteid ja on jäänud äraootavale seisukohale.

☆

Kanada konsulaat New Yorgis hoiatab Kanada kodanikke, et konsulaat saab neile välispassid väljaanda ainult siis, kui neil on kodakondsuse tõend.

Probleeme on ette tulnud Kanada kodanikega kes on läbisõidul kas ilma või aegunud välispassiga. Reisijatele on öeldud USA immigratsiooniameti poolt, et nad peavad omama kas väiispassi või kodakondsuse tõendi — autojuhi luba ei ole enam maksev.

☆

LENNUVÄLJA MAKS KÕRGEMAKS

Valitsus otsustas tõsta „Airport Tax'i" reisijaile Kanada ja USA lendudel seniselt $8.00 ülemääralt $15.00 dollarile. Rahvusvahelistel lendudel, välja arvatud USA, tõstetakse see seniselt $8.00 dollarilt $10.00 peale. Ainult reisijail kelle sõidupilet maksab vähem kui $100.00 jääb maks endiseks 8% ülemmääraga — $8.00. Uus korraldus hakkab maksma 1. oktoobril.

☆

JUHEND AUTOGA FLORIDASSE SÕITJAILE

Autoga Floridasse sõitjate abistamiseks on saadaval juhend milles on bensiinijaamade lahtioleku ajad, telefoni numbrid ja samuti hotellide aadressid, kes abistavad motoristi bensiini saamiseks igal ajal. See on tasuta saadaval aadressil: 1768 Independence Blvd., Virginia Beach V.A. 23455, USA.

Hans Kivi

BILL KUNNAS ütleb:
„Rääkige minuga enne kui hakkate uut autot ostma."
Pruugitud autod — uued autod — veoautod.
Müügid ja rentimine.
BRIAR WOOD
Chevrolet Oldsmobile Ltd.
321 Lakeshore Rd. W. Mississauga
Telefon kontoris: 416-278-3365
kodus: 416-621-5091

Läti äri

Downtown Wools Arts & Crafts

9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures) — Tel. 368-5011

Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).

SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis ☆ SOODSAD HINNAD.

Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4.

Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. — Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

Meil kõigil on telefon . . .

Ontario ja Quebeci Bell Telefon Co. teenistujatel on esimest korda 15.000 meheline streik, „walk out" ja „lock out" — töö sulgemine. See on ettevõte, mis on positiivset majanduslikku rada läinud ja alati kodanikke korralikult teeninud. Mis streik maksumaksjale tähendab, seda meie teame, kõnelemata telefoni sisseseade ootamisest.

Telefoni leidur, Alexander Bell, kes oli väga töökas mees ja puhkab Nova Scotias, Cape Breton saarel, vaatega merele, pööraks pahuralt ringi. Maailmas on olnud mehi kui kroonlühtreid, kes valgustavad ühiskonda ja tema oli üks neist. Ta sündis 3. märtsil Edinburgh's Shotimaal 1847 aastal.

Perekonnal oli kolm poissi. Kaks nendest surid tuberkuloosi. Isa tahtis päästa oma viimase poja elu ja **nad kolisid Ontariosse, Brantford'i.**

Isa ja vanaisa olid mõlemad Inglismaal, Londonis kõnekunsti õpetajad, erialaga kõne defektide parandamine. Ka Alexander Bell oli vanaisa õpilane. Vanaisa nimi oli ka Alexander, see ei meeldinud Bell'ile ja ta võttis oma nimeks Alexander Grayon Bell. Tema peamiseks huvialaks oli hääle resonants, kuidas see vibreerib ja see viis ta kurttummade uurimise juurde.

Ema oli kurt ja isast, Melville Bell'ist oli saanud vahepeal Ameerika ülikooli professor, kes ka uuris ja õpetas kõnedefekte. Grayon Bell siirdus Kanadast Bostoni, seal ta abiellus alles 40 aastaselt ühe, enesest palju noorema neiu Nabel'iga, kes oli kurt ja tema privaatkooli õpilane. Vaatamata sellele, et naine ei kuulnud nii kui ta emagi oli abielu väga õnnelik. Neile sündis kaks tütart, kellede perekonnad on Ameerikas kuulsad.

A. G. Belli elu oli vaid töö ja mitte kitarri mäng. Ta uuris kuidas elektriga hääl kandub. Seltskondlik elu teda ei võlunud ja tema teadmisi kasutatakse nüüd arstiteaduses, aeronautikas (lennuasjandus), mereteaduses, pärivuses jne. jne.

Suvel sattus ta kord Nova Scotiasse ja Baddeck'i linn meeldis ning meenutas talle Shotimaad. Ostis sealt maad ja ehitas sinna suure lossitaolise maja kõrgele mäele ning ristis ta „Ben Bhreagh" — mis tõlgituna tähendab ilus mägi. See sai ta teiseks koduks, siia ehitas ta kuulsa töötoa ja kodumaine ümbrus lisas õli ja energiat ta uurimistöödele. 10. augustil, 1876 a. leiutas ta telefoni ja kõneles ühest toast teise. See on 103 aastat tagasi.

Vesi ja sügise tormilained viisid ta mõtted siin töötoas ka veepealsete sõidukite ideele. Ta ehitas esimese uue-kavandilise „hydrofoil'i", mis aitas kaasa veesõidukite arengule.

A. G. Bell puhkab Kanada mullas, oma maa-alal Ben Breaghis. Suri 2. augustil 1922 a. Kui teda maeti siis seistusid kõik maailma telefonid üheks minutiks. Ta elu oli 75 aastane suur tööpäev. Töötuba Baddeck'is on väärt vaadata, kes sinna sattub. Haual lihtne graniitkivi nimega ja vaade merele, mille ilu paneb rändur seisatama.

E. T. T.

„MEIE ELU"

lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

„MEIE ELU"

Küsitlus Soomes:

N. Liit on hea sõber

HELSINGI (M. E.) — Hiljuti küsisid soome ajaleht „Ilta-Sanomat" ja firma „Taloustutkimus" 1030 inimese käest, mis on Soome sõprusriigid. Tulemuseks oli, et Nõukogude Liit koos Rootsiga jagavad esimese koha — mõlemaid pidas 65% vastanuist parimateks sõpradeks.

Kolmas oli Norra ja neljas Taani 46% ja 34%-ga. Enne USA-st (seitsmes) olid Lääne-Saksamaa ja Inglismaa. Alles kaheksas oli Ungari.

Küsitletutest 42% mainis esimesel kohal N. Liidu ja 26% esimesena Rootsi. N. Liitu rõhutanud vastajad pidasid üldiselt ka Rootsit ja teisi Põhjamaid sõpradeks. Venemaa asetasid esimesele kohale tavaliselt väikse sissetulekuga isikud, kuna suurema palga saajad ja haritlased rõhutasid koostööd Põhjamaade vahel.

Arvo Valton Soome kriitikas

Soome ajalehes „Kaleva" kritiseeris 27. juulil kommunistlik kirjanik Aku-Kimmo Ripatti eesti kirjaniku Arvo Valtoni raamatut „Pieni unikirja" („Väike uneraamat").

Hoolimata sellest, et kriitik peab „Uneraamatu" väga heaks teoseks, suhtub ta pessimistlikult selle lugejate arvu Põhja-Soomes. Ripatti küsib, kui mitu Valtoni teost ostetakse ning kaldub arvamusele, et tõenäolikult ainult viiskümmend. Ja kõige paremal juhul tuhat inimest laenab teose raamatukogust, ning nendest sada loeb selle läbi.

Raamatust endast kirjutab kriitik järgmiselt: „Arvo Valtoni „Pieni unikirja", pole nõrk teos. See on esindajaks eesti modernismile — või kas oleks avangardism parem nimetus? Raamat on seikluseks mitmes unemaailmas, sõda ja lapsepõlv tõusevad esiplaanile. Raamatut tasub osta või laenata, sest meil on nii ükskõiksed arusaamised nõukogudeproosast."

Lõpuks võrdleb Ripatti teost soome endise ja praeguse modernismiga ning tõstab esile Põhja-Soome kirjaniku Paavo Rintala koos Antti Hyryga. Teises olukorras need oleksid võinud kirjutada umbes nagu Arvo Valton.

KUHU MINNA?

☆ Laup., 25. augustil Saarlaste Suvepäev Jõekäärul algusega kl. 12 p.
☆ Laup., 25. augustil Põhja-Ameerika eesti sõjameeste kokkutulek Seedriorul algusega kl. 12 päeval.
☆ Pühap., 26. aug. dr. Heino Susi loeng „Iseseisvusaeg Karl Ristikivi pilguga" algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.
☆ Pühap., 26. aug. Aiandusklubi väljasõit puuviljafarmi.
☆ Esmasp., 27. aug. Ellen Valdsaare loeng „Eesti rahvapillid" algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.
☆ Teisip., 28. aug. prof. Rein Taagepera loeng „Võisturelvastumise matemaatikast" algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.
☆ Reedel, 14. sept. ja 15. sept. G. Puccini ooper „La Boheme" Cosmopolitan Opera esituses Avo Kittaski'ga Marcello osas, Ryersoni teatris, 43 Gerrard St. East, algus kl. 8 õ.

Sõjamehed tähistavad oma Liidu 25. aastapäeva

Sel aastal tähistab K.E.V.Ü. Liit oma 25. aastapäeva. Pidupäeva korraldamiseks moodustati toimkond T.E.V.Ü. ja H.E.V.Ü. liikmetest. Toimkonna andmetel on eeltööd viidud lõpule ja Scedriorg avab järjekordselt oma värava laup., 25. augustil kõigile endistele sõjakaaslastele ja nende sõpradele.

Rõõmustavaks uudiseks oli hiljuti saabunud teade USA Liidult, et ühissõidu korras saabub bussidega külla idaranniku võitlejate ühingute liikmeid. Nende hulgas ka meile kõigile tuntud sõduri-laulik Harry Verder Lakewoodist, kelle abil õhtune muusikaline ja sõnaline osa muutub sisukamaks. H. Verder on väheseid pagulaslauljaid, kes on pühendanud palju oma tegevusest sõduri laulude jäädvustamisele. Detroidist sõidab Emilie Kalkun, kes pianistina aitab üritust sisustada.

Venemaal kulus $5000 nelja kuuga

Äsja N. Liidust tagasitulnud Orillia üliõpilane, kes viibis seal 4 kuud ja õppis venekeelt Pushkini nimelises ülikoolis kirjeldas oma muljeid elust N. Liidus, TV kanal 6 pühapäevaõhtuses saates. Ta märkis, et kuigi elu kanadlasele on seal kallis, sest maksta tuleb dollarites, venelaste poolt ettenähtud kursiga, tasus see siiski end ära elu tundma õppimiseks N. Liidus. Vaatamata üliõpilasele antud soodustustele kulus temal nelja kuuga $5000. Peamine probleem seisnes selles, püütakse kõigiti näidata seda, mida nemad soovivad ja ei anta võimalusi näha seda, mida sa ise tahad näha. Teda isiklikult huvitas näha kuidas elab tavaline kodanik N. Liidus. Oma venelastest kaasõpilaste kaudu see õnnestus. Majad ja korterid, kus temal õnnestus käia olid kuidagi lõpetamata, siinsete mõistete kohaselt ja standard madal. Korterid on väikesed ja nendes elab mitu perekonda koos. Hädа oli sellega, et igalpool pakuti viina ja oldi väga sõbralikud ning jutukad. Viinavõtmisest keeldumist loeti solvamiseks ja sellest hoidumiseks tuli pakutud klaas tühjendada. Nii tulin ma igalt venelaste külastuselt poolpurjus koju.

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Kristjan ja Kristiina populaarsemad nimed

Perekonnaseisuameti andmete järgi on tütarlapsi okup. Eestis sündinud 1978 aastal enam kui poisse.

Kummaline reeglipärasus, aga alates septembrikuust kuni aasta lõpuni on poisslaste käes ülekaal. Kõige populaarsem nimi möödunud aastal oli Kristjan. Teine populaarsem nimi oli Martin, millele järgnesid Marko, Andrus ja Andres.

1978 aastal sündinud tüdrukutest sai kõige rohkem nimeks Kristiina. Sellest nimest on tuletatud Kristid, Kristelid ja Karmelid. Eelmisel aastal laialdast kasutamist leidnud Katrin peagu üldse ei esinenud. Enam levinenud nimedest võiks nimetada Kati, Kadi, Kairi ja Liisi. Liisad on rohkesti kasutusel, eriti kaksiknimedena — Anna-Liisa, Mari-Liis ja Anna-Liisu.

Kadunud on ka Helen, mis mõned aastad tagasi palju kasutamist leidis.

Käesoleva aasta algusel kasutatud tütarlaste nimedel on ülekaal — Evelinil, Kaarinal ja Kerttul, kuna poisslaste osas on Joosep või Madis. Ka kasutatakse palju kaksiknimesid.

Käesoleva aasta kõige keerulisemaks nimeks on Stig-Odd-Bjorn.

Kuressaare kooli juubel

Saaremaa Ühisgümnaasium, mille Vene okupatsioonivõimud ristinud oma agendi V. Kingissepa nimeliseks I keskkooliks, tähistas hiljuti 60. aastapäeva.

Koolist on väljunud lõpetajaina ja läbinud sellest kokku 3100 õpilast. Kunagistest õpetajatest olnud aastapäeva tähistamas joonistusõpetaja Alma Klauren.

Saaremaa Ühisgümnaasium sündis sealse tsaariaegse gümnaasiumi varemeil.

MÕTTESÄHVATUSI

Nooruse tagasivõitmiseks tuleb korrata noorpõlves kordasaadetud rumalusi.

☆

Ühe ja sama vaenlasega ei tohi mitu korda võidelda. Vastasel korral õpetad talle oma sõjakunsti.

☆

Et elus edukalt läbi lüüa ei piisa üksnes rumalusest. On vaja ka häbematust.

☆

Karvik kõnnib paljajalu ringi nagu Ristija Johannes. Aga Cadillaci võtmed kõlisevad taskus.

☆

Rumal annab raha välja, veel rumalam ei võta seda vastu.

☆

Varematel aegadel seisid inimesed üksteisele lähemal. Eriti sel ajal kui ei tuntud veel tulirelvi.

☆

Kui kaks inimest omavad alati ühed vaated, siis on üks neist ülearune.

Kogunud NIHITS

E. SANDEN

„KGB CALLING EVE"

Hind a. $14.00

Postiga tellides lisandub saatekulu

müügil „MEIE ELU" talituses

Nihitsa veste

SEAMOODI SIGADUS

Siga on ülekohtusel kombel üks olevus selles maailmas, kelle nime kõige rohkem kurjasti pruugitakse ja ilmaasjata suhu võetakse. Muhameedlased ja juudid peavad teda koguni roojaseks loomaks. Sealiha söömine on neile suurem patutegu või häbiasi kui eesti mehele konna- või kiisukintsu vitsutamine. Vaatamata sellele, et sealiha söömine annab meestele jõudu ja naistele ilu. Juba Georg Lurich tolmutas türklast Nurlahi, kes muhameedlasena ei pidanud sealihast lugu. Kolmekümnendate aastate ümber võttis juutide makkabiaadist osa meie tõstemeister kergekaalus Rubin Teitelbaum. Ta tuli makkabiaadi võitjaks, lennutades rohkem kilogramme üles kui raskekaallasest iisraelimees. Hiljem küsisid juudid Teitelbaumilt, et mida sa sööd, et nii tugev oled. „Sealiha", vastas Teitelbaum. Kuidas juudid sellele surmapatule reageerisid, ei ole teada. Pole võimatu, et mõni mees hakkas salaja nurga taga sealiha nohistama, et rohkem jõudu saada. Berliinis tuuseldas Kristjan Palusalu türklast Cobani ja sakslast Hornfischerit. Nendest ei tohtinud Coban sealiha süüa, Hornfischeril oli see kaardiga normeeritud. Jälle näide, et sealiha annab meestele jõudu.

Suurim ülekohus, mida seale tehakse, on tema nime kasutamine sõimunimena. Kui armsale ligimisele öelda, et sa oled siga, võib vangirauad saada. Väljaarvatud poliitgangsterid Saksamaal, kellele kohtunikud on sead või inimese kehaosad, mida varjatakse. Loogilise mõistuse järgi on sea solvamine, kui öelda sadistliku undervitsi või künanärija ametniku iseloomustamiseks: siga mees. Sead ei saa kunagi selliste sigadustega **hakkama nagu inimene.** Kui inimene on ennast kaaninud täis magusaid viinasid, siis öeldakse, et täis kui siga. Kas keegi on näinud purjus siga?

Kui keegi räägib rämpsu või ajab uduiuttu, siis öeldakse: sa räägid rumalamini kui siga laudas. See ei vasta tõele. Siga on kõrge intelligentsusega elajas. Ta ei kosu ega soeta endale perekonda riikides, kus valitseb diktatuur. Nõukogude Venemaal võib siga näha varsti ainult loomaaias. Ka on seal tervem instinkt kui mõnel idapoliitika valeprohvetil. Kui seapidajal on kuri kavatsus võtta sigutikul vägivaldselt hinge välja, ajab notsukene sõrad vastu ega tule laudast välja. Tuleb kasutada füüsilist vägivalda. Lääne idapoliitikud seevastu traavivad vabatahtlikult maailma suurimasse tapamajja, mille kõrval Chicago omad on lihtlabased raiepakud kukepea mahalöömiseks.

Sigade intelligentsuse on jäädvustanud eesti kirjandusse vanameister Tammsaare. Kui Vargamäe Krõõt kutsus oma heleda „jaalega" sigudikke Oru Pearu rükkipõllult, siis tulid nad üksteise järele nagu soldatid. Ehkki üks kõnekäänd ütleb: tükib nagu siga rukkisse. Oleks põssatajaks olnud Mäe Andres, siis oleksid sead surmahirmus ennast veel kaugemale rukkipõldu peitnud.

Shvaabidele, kes on teatavasti üks arukas suguharu, on siga ja seamoodi superlatiiviks. Olgu see ilus ilm, hüva roog, suur armastus, kaunis neitsi või suur jõud — kõik on superlatiiviga „saumässig". See tähendab maakeeles: seamoodi. Ehkki „seamoodi ilus tüdruk või ma armastan sind seamoodi hästi, ei kõla kuigi veenvalt ega maitsekalt. Aga nagu juba öeldud, on shvaabid andekas rahvatõug. Nad on leiutanud auto, juhitava õhulaeva, relatiivsuse teooria ja luuavehkimise järjekorra üürimajades.

Ega ka eestlased pole mingi ämbri pealt riisutud suguharu. Nad nimetavad sealiha hellitavalt „venna ihu". See näitab loogilist mõtlemisviisi ja harjasloomadest lugupidamist. Ja kui kirjutada veel peekonsigade osatähtsusest Mulgimaa rahvahariduses, siis ei saaks jutule üldse lõppu.

Seepärast, kallid suguvennad: ärge solvake siga. Kui keegi kavala kauba ja petise tööga endale lesknaiste ohvriveeringud kaukasse kühveldab, siis pole see sigadus, vaid inimlikkus. Siga on mitmeti inimlikum kui inimene ise.

MÜÜGIL
Simas Kudirka & Larry Eichel
„FOR THOSE STILL AT SEA"
Hind $7.95
Postiga tellides lisandub saatekulu.
„MEIE ELU" talituses,
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

NALJAD

Üks idatsooni kodanik tahab oma raha investeerida riiklikku ettevõttesse. Ta küsib käitise juhatajalt:

„Mis juhtub mu rahaga, kui ettevõte pankrotti läheb?"

„Saate oma raha riigilt tagasi."

„Aga kui riiki enam pole?"

„Siis maksab Nõukogude Liit."

„Mis siis saab, kui Nõukogude Liitu enam pole?"

„Siis olete oma raha õieti investeerinud."

☆

Härra Mõuraste jookseb vihaselt korteris ringi ning kurjustab:

„Mul on naine ja kaks täiskasvanud tütart kodus, aga mu pükstel on ainult üks nööp ees."

„Oma inimeste ees pole sul vaja häbeneda," trööstib naine.

☆

Vestlevad kaks poisijunni. Suurem küsib:

„Kui vana sa oled?"

„Ma ei tea."

„Huvitavad sind tüdrukud?"

„Ei."

„Meeldivad sulle kiired autod ja lennukid?"

„Ei."

„Siis," vastab suurem asjatundlikult, „pole sa veel neli aastat vana."

☆

Härra Pottsepp kiidab oma tarka koera:

„Mu Mousi on mul isegi elu päästnud."

„Kuidas?"

„Olin kolm nädalat voodis ja koer ei lasknud ühtki arsti ligi."

Küsimus Jerevani raadiole;

„Kas idapoliitikud läänes on normaalsed?"

„Meie ei vasta meditsiinilistele küsimustele."

☆

Maa-arst doktor Tubakas on kirglik jahimees. Pärast üht ajujahti küsib ta naine:

„Oli sul ka jahiõnne?"

„Ei saa just nuriseda. Sain ühe jänese ja neli uut patsienti."

☆

Õlisheigi poeg süütab sigareti tuhandemargase rahatähega. Sheik hurjutab:

„Olgu see tagumine kord! Sinusugune nolk on veel liiga noor, et suitsetada."

☆

Silt ühe juuksuriäri uksel Stokholmis:

„Kes meie juukselõikamisega rahul pole, võib oma juuksed tagasi saada."

☆

Börsimaakler on raskesti haige. Arst vaatab kraadiklaasile ning ütleb:

„Ikka veel 41,5."

„Müün siis kui kurss on 43," sonib patsient.

☆

Noor näitsik kavalerile:

„Mu isa on vaimustatud, et sa luuletaja oled."

„On ta nii suur kirjandusesõber?"

„Seda just mitte, aga eelmine kavaler, keda ta tahtis välja visata, oli poksija."

☆

Piloot teatab valjuhäälduja kaudu reisijatele:

„Maandume kümne minuti pärast Roomas. Peitke ruttu oma rahakotid!"